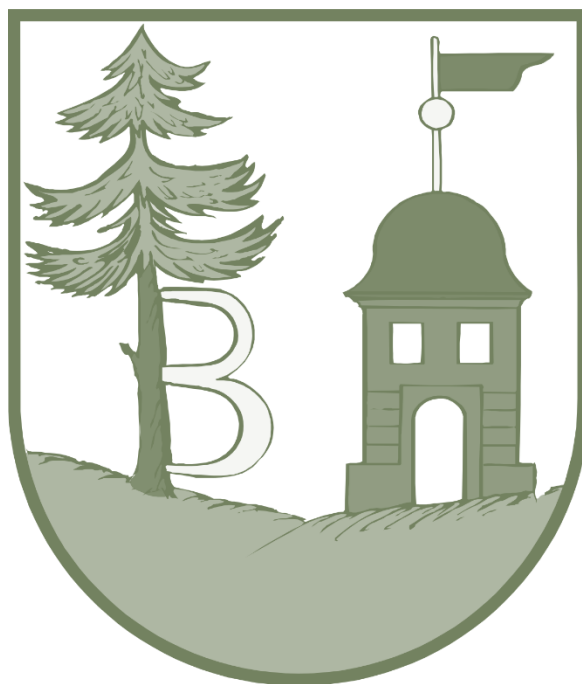

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY BRALIN

AUTOR: PATRYCJA GRABA

Patrycja Graba

DATA SPORZĄDZENIA PROGNOZY : STYCZEŃ 2026

SPIS TREŚCI	3
I. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	5
I.1. ZAWARTOŚĆ ORAZ GŁÓWNE CELE PLANU OGÓLNEGO	5
I.2. POWIĄZANIA PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO Z INNYMI DOKUMENTAMI	8
II. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	13
III. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	17
IV. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	18
V. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	19
V.1. POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE I GEOGRAFICZNE	19
V.2. SPOSÓB ZAGOSPODAROWANIA I UŻYTKOWANIA TERENU	19
V.3. GLEBY	20
V.4. ZŁOŻA KOPALIN	21
V.5. WODY PODZIEMNE I POWIERZCHNIOWE	23
V.6. ZAGROŻENIE POWODZIOWE	26
V.7. WARUNKI KLIMATYCZNE	27
V.8. STAN POWIETRZA	27
V.9. WALORY PRZYRODNICZE I KRAJOBRAZOWE	28
V.10. KLIMAT AKUSTYCZNY	30
V.11. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE	31
V.12. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	32
VI. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	33
VII. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	37
VIII. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO	40
VIII.1. ODDZIAŁYWANIE NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU	40
VIII.2. ODDZIAŁYWANIE NA RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ, ROŚLINY I ZWIERZĘTA	40

VIII.3. ODDZIAŁYWANIE NA LUDZI	42
VIII.4. ODDZIAŁYWANIE NA WODY	43
VIII.5. ODDZIAŁYWANIE NA POWIETRZE I KLIMAT	44
VIII.6. ODDZIAŁYWANIE NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI I KRAJOBRAZ	45
VIII.7. ODDZIAŁYWANIE NA ZASOBY NATURALNE	46
VIII.8. ODDZIAŁYWANIE NA ZABYTKI ORAZ DOBRA MATERIALNE	47
VIII.9. PODSUMOWANIE	47
IX. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU	49
X. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE	52
XI. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	53
XII. SPIS AKTÓW PRAWNYCH	54
OŚWIADCZENIE AUTORA	56

I. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

I.1. ZAWARTOŚĆ ORAZ GŁÓWNE CELE PLANU OGÓLNEGO

Przedmiotem niniejszego opracowania jest **prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu ogólnego gminy Bralin**, opracowanego na podstawie Uchwały nr LXXXII/419/2023 z dnia 14 grudnia 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Planu Ogólnego Gminy Bralin.

Plan ogólny obejmuje cały obszar administracyjny gminy Bralin i dzieli go w sposób rozłączny na następujące strefy planistyczne:

- 1) strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną (SW),
- 2) strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ),
- 3) strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową (SZ),
- 4) strefa usługowa (SU),
- 5) strefa gospodarcza (SP),
- 6) strefa produkcji rolniczej (SR),
- 7) strefa infrastrukturalna (SI),
- 8) strefa zieleni i rekreacji (SN),
- 9) strefa cmentarzy (SC),
- 10) strefa górnictwa (SG),
- 11) strefa otwarta (SO),
- 12) strefa komunikacyjna (SK).

W analizowanym dokumencie **strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową wielorodzinną (SW)**, **strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ)** oraz **strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową (SZ)** wyznaczono:

- na obszarach objętych obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, które przewidują przeznaczenie umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowej,
- wyznaczonych w planie ogólnym obszarach uzupełnienia zabudowy (OUZ) ,
- obszarach z istniejącą zabudową o funkcji mieszkaniowej, z wyłączeniem luk w tej zabudowie.

Ponadto uwzględniając wyniki przeprowadzonych obliczeń dotyczących chłonności terenów niezabudowanych w wyznaczonych strefach planistycznych wykazano możliwość wyznaczenia w planie ogólnym nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, w związku z czym wprowadzono dodatkowe strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ), o powierzchni ok. 11 ha.

Wyznaczenie stref planistycznych innych niż mieszkaniowe, zostało przeprowadzone w sposób zgodny z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego wykorzystania istniejących zasobów przestrzennych. Podstawą analizy, oprócz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego były dane z rejestru

ewidencji gruntów i budynków, przeprowadzona inwentaryzacja w terenie oraz wnioski złożone w procedurze, w których postulowano o przeznaczenie terenów pod strefy planistyczne umożliwiające realizację konkretnych funkcji.

Zidentyfikowano więc obszary o przeznaczeniu pod zabudowę usługową, produkcyjną i produkcję rolniczą.

Strefy usługowe (SU) i strefy gospodarcze (SP) zlokalizowano głównie na obszarach z istniejącą zabudową usługową i produkcyjną oraz na terenach przeznaczonych na ten cel w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Część stref SP i SU wyznaczono również w ramach uzupełnienia lub rozszerzenia tych obszarów, zgodnie z zasadą kontynuacji funkcji i spójności przestrzennej. **Strefy produkcji rolniczej (SR)** wyznaczono na terenach z istniejącą i projektowaną niemieszkalną zabudową związaną z rolnictwem.

Ponadto w planie ogólnym wyznaczono **strefy cmentarzy (SC)** na terenach zajętych przez cmentarze lub planowanych pod realizację tej funkcji, a także **strefy zieleni i rekreacji (SN)** dla terenów, dla których planuje się przeznaczenie pod zielenią urządzonej i rekreację.

Na terenie gminy Bralin wyznaczono także **strefy górnictwa (SG)**, zlokalizowane na obszarach z udokumentowanymi złożami kopalin.

Zdecydowaną większość powierzchni gminy stanowią **strefy otwarte (SO)** – obejmujące grunty rolne (z zakazem zabudowy), lasy, tereny zieleni naturalnej, cieków wodnych i obszary komunikacji.

Jako **strefy komunikacji (SK)** zakwalifikowano teren istniejącej drogi ekspresowej, drogi wojewódzkiej oraz linię kolejową.

W planie wyznaczono **strefy infrastrukturalne (SI)** na terenach zajętych przez istniejące lub planowane tereny infrastruktury technicznej. Dodatkowo, w ramach stref infrastrukturalnych (SI) oznaczono ważniejsze drogi niższego rzędu. Takie podejście pozwoliło na lepsze zobrazowanie układu komunikacyjnego gminy – widoczna jest jego struktura przestrzenna, stanowiąca istotny element powiązań funkcjonalnych jednostek osadniczych.

Zgodnie z przepisami *ustawy z dnia 27 marca 2023 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* [1], gminne standardy urbanistyczne obejmują **gminny katalog stref planistycznych** oraz fakultatywnie mogą obejmować **gminne standardy dostępności infrastruktury społecznej**.

W ramach opracowywania planu ogólnego dokonano ustaleń w zakresie **gminnego katalogu stref planistycznych**, który stanowi obowiązkowy element gminnych standardów urbanistycznych.

W katalogu tym określono:

- **profile funkcjonalne dla każdej strefy planistycznej,**
- **wartości parametrów urbanistycznych** w odniesieniu do stref planistycznych wskazanych w art. 13c ust. 2 pkt 1–7 *ustawy* [1], tj. maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy;
- **minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej** dla stref wymienionych w art. 13c ust. 2 pkt 1–10 *ustawy* [1].

	Nazwa strefy	maksymalna nadziemna intensywności zabudowy	maksymalna wysokość zabudowy	maksymalny udziału powierzchni zabudowy	minimalny udziału powierzchni biologicznie czynnej
1	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną	●	●	●	● 30%
2	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodziną	●	●	●	● 30%
3	strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową	●	●	●	● 30%
4	strefa usługowa	●	●	●	● 30%
5	strefa gospodarcza	●	●	●	● 20%
6	strefa produkcji rolniczej	●	●	●	● 30%
7	strefa infrastrukturalna	○	○	○	● 20%
8	strefa zieleni i rekreacji	○	○	○	● 50%
9	strefa cmentarzy	○	○	○	● 30%
10	strefa górnictwa	○	○	○	○
11	strefa otwarta	○	○	○	○
12	strefa komunikacyjna	○	○	○	○

Parametry te zostały dostosowane do lokalnych uwarunkowań przestrzennych, krajobrazowych i środowiskowych, jak również do istniejącego i przewidywanego zagospodarowania przestrzennego.

W niniejszym planie ogólnym **nie ustalono gminnych standardów dostępności infrastruktury społecznej**, co wynika ze specyfiki gminy wiejskiej oraz ograniczeń systemowych i funkcjonalnych w zakresie dostępności tej infrastruktury.

Zgodnie z art. 13i ust. 1 *ustawy z dnia 27 marca 2023 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* [1], gminne standardy urbanistyczne mogą obejmować standardy dostępności infrastruktury społecznej – nie jest to jednak obowiązek. W przypadku gmin wiejskich ustalanie takich standardów często nie jest możliwe do skutecznego wdrożenia ze względu na:

- **rozproszony charakter osadnictwa**, co powoduje znaczne odległości między poszczególnymi miejscowościami, a co za tym idzie – trudności w spełnieniu określonych progów dostępności;
- **niższą gęstość zaludnienia** i związany z tym ograniczony potencjał inwestycyjny w infrastrukturę społeczną;
- **dominującą funkcję rolniczą** wielu terenów, która wyklucza koncentrację zabudowy wymagającą określonych poziomów obsługi;
- **brak lokalizacji niektórych typów obiektów infrastruktury społecznej**, takich jak np. domy kultury, biblioteki, posterunki policji czy ambulatoria POZ w większości mniejszych miejscowościach.

Głównym celem opracowania planu ogólnego gminy Bralin było zapewnienie spójnych, przejrzystych i długofalowych ram prowadzenia lokalnej polityki przestrzennej. Dokument ten stanowi podstawowe narzędzie kształtowania ładu przestrzennego na poziomie gminnym, z uwzględnieniem potrzeb mieszkańców, uwarunkowań środowiskowych, społecznych i gospodarczych, a także zgodności z dokumentami strategicznymi na poziomie regionalnym.

Plan ogólny zastępuje dotychczasowe studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Na podstawie planu ogólnego sporządzane będą miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz wydawane decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Normy zawarte w planie ogólnym mają na celu wskazanie ram, w jakich ma się mieścić docelowe zagospodarowanie – nie są one tożsame ze szczegółowymi rozwiązaniami projektowymi na kolejnych etapach procesu planistycznego, lecz wyznaczają granice, w których te rozwiązania będą przyjmowane. Plan ogólny jest dokumentem elastycznym - przyjmowane ustalenia pozostawiają projektantom możliwość wariantowania niektórych rozwiązań na etapie planów miejscowych oraz decyzji o warunkach zabudowy.

Podsumowując, wyznaczenie stref planistycznych w planie ogólnym gminy Bralin zostało przeprowadzone w sposób zgodny z przepisami prawa, oparty na analizach przestrzennych i uwarunkowaniach lokalnych. Celem przyjętych rozwiązań jest zapewnienie ładu przestrzennego, efektywnego wykorzystania dostępnych zasobów przestrzeni oraz wspieranie zrównoważonego rozwoju gminy.

I.2. POWIĄZANIA PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO Z INNYMI DOKUMENTAMI

Przy ustalaniu planu ogólnego uwzględniono uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy wskazane w art. 13b. *ustawy z dnia 27 marca 2023 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* [1]:

- politykę przestrzenną gminy określoną w strategii rozwoju gminy lub strategii rozwoju ponadlokalnego;
- ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa;
- znajdujące się na obszarze gminy:
 - formy ochrony przyrody oraz ich otuliny;
 - obszary szczególnego zagrożenia powodzią, wały przeciwpowodziowe oraz pasy o szerokości 50 m od stopy wału;
 - obszary gruntów zmeliorowanych;
 - tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi oraz tereny, na których występują te ruchy;
 - strefy ochronne ujęć wody;
 - obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych;
 - tereny górnicze i obszary górnicze wraz z filarami ochronnymi;
 - udokumentowane złoża kopalin, kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla i podziemne bezzbiornikowe magazyny substancji;
 - obszary uzdrowisk oraz obszary ochrony uzdrowiskowej;

- zabytki objęte formami ochrony, o których mowa w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami [2] lub ujęte w wojewódzkiej lub gminnej ewidencji zabytków oraz dobra kultury współczesnej;
- obszary pomników zagłady i ich strefy ochronne;
- tereny zamknięte i ich strefy ochronne;
- obszary ograniczonego użytkowania;
- obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji;
- obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji;
- obszary ciche w aglomeracji oraz obszary ciche poza aglomeracją;
- grunty rolne stanowiące użytki rolne klas I–III oraz grunty leśne;
- zakłady o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej;
- obszary pasa nadbrzeżnego, w tym w szczególności pasa technicznego;
- rozmieszczenie istniejących i planowanych obiektów infrastruktury społecznej, transportowej i technicznej wraz z obowiązującymi dla nich ograniczeniami w zagospodarowaniu;
- rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym oraz krajobrazy priorytetowe;
- opracowanie ekofizjograficzne w zakresie wymagań, o których mowa w art. 72 ust. 1–3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska [3];
- zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w gminie.

W związku z powyższym, dokumentami powiązanymi, które analizowano przy ustalaniu planu ogólnego były:

STRATEGIA ROZWOJU GMINY BRALIN NA LATA 2024-2029 PRZYJĘTA UCHWAŁĄ NR X/50/2024 RADY GMINY BRALIN Z DNIA 29 PAŹDZIERNIKA 2024 R.

Uchwałą nr X/50/2024 z dnia 29 października 2024 r., Rada Gminy Bralin przyjęła **Strategię Rozwoju Gminy Bralin na lata 2024-2029 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko**. Uchwalona Strategia, określa **model struktury funkcjonalno-przestrzennej** oraz **ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej** w gminie.

Biorąc pod uwagę obecny stan zagospodarowania gminy Bralin i istniejące uwarunkowania przestrzenne w istniejącej strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy w strategii wyróżniono 12 wsi (z 13 wyodrębnionymi częściami wsi) oraz 2 osady leśne podzielone pomiędzy 12 jednostek pomocniczych – sołectw.

W Strategii wskazano, że z uwagi na swoje położenie, w gminie obserwuje się rozwój miejscowości w sąsiedztwie drogi ekspresowej oraz wschodniej granicy gminy – w sąsiedztwie miejskiego ośrodka lokalnego, jakim jest Kępno, będące stolicą powiatu. W miejscowościach dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, choć występują również pojedyncze obiekty zabudowy wielorodzinnej. Ponadto w sąsiedztwie drogi wojewódzkiej zidentyfikowano nagromadzenie terenów zabudowy przemysłowo-składowej oraz pojedyncze obszary zabudowy handlowo-usługowej. Pojedyncze obszary zabudowy przemysłowo-składowej występują także w południowej części gminy – w miejscowościach Mnichowice i Nowa Wieś Książęca. W gminie nie wyznaczono jednak stref inwestycyjnych

charakteryzujących się koncentracją zabudowy o jednorodnych funkcjach przemysłowych, co skutkuje lokalizowaniem tego typu obiektów w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej.

W strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy znacząco przeważają grunty orne, co sprawia, że główną funkcją terenów niezabudowanych pozostaje rolnictwo. W północnej części gminy występuje duże nagromadzenie lasów i zadrzewień, natomiast w centralnej części – łąk i terenów trawiastych. Tereny zalesione w północnej części gminy oraz tereny rolne i zabudowane w rejonie miejscowości Mielęcín wchodzą w skład obszarów należących do korytarza ekologicznego „Dolina Baryczy – północ”. Choć nie stanowią one formy ochrony przyrody, korytarze ekologiczne pełnią istotną funkcję, umożliwiając migrację roślin i zwierząt pomiędzy siedliskami.

Poza granicami gminy, w jej bezpośrednim sąsiedztwie na północny-zachód, zlokalizowany jest Obszar Chronionego Krajobrazu „Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska”, który podnosi walory przyrodnicze i krajobrazowe otoczenia, nie stanowiąc jednocześnie istotnych barier rozwojowych dla gminy Bralin.

W modelu funkcjonalno-przestrzennym gminy wyodrębniono natomiast następujące ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej, które w dużej mierze odzwierciedlają kierunki określone w dotychczas obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Bralin.

Strategia zakłada racjonalizację rozwoju przestrzennego poprzez właściwe wyznaczanie nowych terenów inwestycyjnych, koncentrację zabudowy oraz ograniczanie jej rozproszenia. Największy rozwój zabudowy mieszkaniowej przewidywany jest w miejscowościach Bralin, Chojęcín oraz Tabor Wielki, natomiast w pozostałych miejscowościach nowa zabudowa powinna stanowić uzupełnienie istniejącej struktury osadniczej.

W zakresie rozwoju gospodarczego Strategia wskazuje na potrzebę tworzenia warunków dla lokalizacji działalności usługowej i produkcyjnej, w szczególności w rejonach o korzystnym położeniu komunikacyjnym, przy jednoczesnym porządkowaniu lokalizacji tych funkcji poprzez sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Największy rozwój terenów aktywności gospodarczej przewiduje się w sąsiedztwie drogi wojewódzkiej w miejscowościach: Bralin, Chojęcín, Gola oraz Tabor Wielki. Ponadto, w obrębie miejscowości: Tabor Mały, Mnichowice, Nowa Wieś Książęca oraz Chojęcín Parcele proponuje się zabezpieczyć możliwość rozwoju terenów aktywności gospodarczej w niezbędnym zakresie wynikającym z zapotrzebowania oraz zainteresowania inwestorów. Dopuszcza się również lokalizację instalacji związanych z produkcją energii ze źródeł odnawialnych oraz eksploatacją surowców, z uwzględnieniem uwarunkowań środowiskowych i krajobrazowych.

Główne cele polityki przestrzennej w odniesieniu do rolniczej przestrzeni produkcyjnej i gospodarki leśnej winny obejmować między innymi ochronę zwartych kompleksów gruntów III klasy przed przeznaczeniem na cele nierolnicze oraz ograniczenie przeznaczenia gruntów IV klasy na cele nierolnicze. Ponadto postuluje się o ochronę terenów rolniczych przed chaotyczną i rozproszoną zabudową, a także doskonalenie struktury obszarowej gospodarstw poprzez zmniejszanie liczby gospodarstw nieefektywnych, rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego oraz gospodarstw specjalistycznych o standardach ekologicznych. Dodatkowo istotnym celem jest zachowanie istniejących zadrzewień śródpolnych oraz wprowadzenie obudowy biologicznej wzdłuż cieków wodnych oraz zagospodarowanie lasów dla celów rekreacyjnych i wprowadzanie dolesień w terenach przylegających do istniejących kompleksów leśnych oraz na glebach o najniższych walorach rolniczych.

W odniesieniu do środowiska kulturowego i krajobrazu dokument strategiczny wskazuje na potrzebę ochrony obiektów o wartościach kulturowych, kontynuacji historycznych cech przestrzennych w nowej zabudowie oraz zachowania krajobrazu otwartego.

PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO, PRZYJĘTY UCHWAŁĄ V/70/19 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO Z DNIA 25 MARCA 2019 R.

Projekt planu ogólnego gminy Bralin został opracowany z uwzględnieniem postulatów zawartych w **Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego (PZPW)**, przyjętego Uchwałą nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r.

Zgodnie z jego zapisami, Gmina Bralin została zaklasyfikowana do Wiejskiego Obszaru Funkcjonalnego.

Kluczowym celem rozwoju przestrzennego wiejskiego obszaru funkcjonalnego jest kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej ukierunkowane na podnoszenie jakości życia mieszkańców, poprawę dostępności do usług oraz osiągnięcie wysokiego poziomu konkurencyjności i dostępności obszaru. Dla realizacji celu kluczowego zdefiniowano następujące cele polityki przestrzennej:

- Cel 1. Poprawa jakości przestrzeni osadniczej miast i wsi,
- Cel 2. Ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- Cel 3. Ochrona dziedzictwa kulturowego,
- Cel 4. Wzmacnianie potencjału społeczno-gospodarczego,
- Cel 5. Poprawa dostępności komunikacyjnej,
- Cel 6. Rozbudowa systemów infrastruktury technicznej.

Dla realizacji celów polityki przestrzennej w zakresie rozwoju wiejskiego obszaru funkcjonalnego plan województwa określa następujące zasady zagospodarowania:

W zakresie poprawy jakości przestrzeni osadniczej miast i wsi:

- Regulowanie procesów osiedleńczych i przeciwdziałanie rozlewaniu się zabudowy,
- Zachowanie tradycyjnego krajobrazu jednostek osadniczych oraz krajobrazu wiejskiego,
- Rewitalizacja i rekultywacja obszarów zdegradowanych.

W zakresie ochrony rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

- Ochrona najlepszych jakościowo gleb,
- Ochrona łąk i pastwisk,
- Poprawa bilansu wodnego i jakości wód,

W zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego:

- Zachowanie dziedzictwa kulturowego,
- Efektywne wykorzystanie dziedzictwa kulturowego.

W zakresie wzmacniania potencjału społeczno-gospodarczego:

- Rozwój działalności rolniczej,
- Rozwój funkcji pozarolniczych.

W zakresie poprawy dostępności komunikacyjnej:

- Rozwój i modernizacja sieci drogowej,

- Poprawa efektywności sieci kolejowej.

W zakresie rozbudowy systemów infrastruktury technicznej:

- Poprawa dostępności sieci infrastruktury technicznej,
- Rozbudowa sieci elektroenergetycznej.

Ponadto Gmina zakwalifikowana została do części obszarów spośród grupy pozostałych obszarów funkcjonalnych o znaczeniu regionalnym tj. do obszarów terytorializacji polityki rozwoju:

- Wiejskie obszary wymagające wsparcia procesów rozwojowych,
- Obszary cenne przyrodniczo,
- Obszary ochrony i kształtowania zasobów wodnych,
- Obszary o najniższej dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich,
- Obszary o najniższej dostępności do usług warunkujących możliwości rozwojowe.

Dodatkowo w grupie komunikacji kolejowej i modernizacji linii kolejowych ujętych w PZPWW znajduje się inwestycja celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym – Przywrócenie do eksploatacji linii kolejowej nr 181 na odcinku Kępno – Oleśnica.

Na terenie Gminy Bralin planowany jest również przebieg linii kolejowej nr 86 na odcinku Bralin – Czernica Wrocławska, w ramach linii kolei dużych prędkości nr 86 relacji Sieradz Północny – Kępno – Czernica Wrocławska – Wrocław Główny.

OPRACOWANIE EKOFIZJOGRAFICZNE PODSTAWOWE NA POTRZEBY PLANU OGÓLNEGO GMINY BRALIN

Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe, sporządzone na potrzeby planu ogólnego gminy Bralin, stanowiło jeden z kluczowych dokumentów źródłowych, umożliwiających określenie ograniczeń przyrodniczych, identyfikację walorów środowiskowych oraz wyznaczenie kierunków zagospodarowania zgodnych z zasadą zrównoważonego rozwoju. Opracowanie stanowiło podstawę do oceny przydatności terenów pod rozwój funkcji zabudowy oraz określenia ograniczeń wynikających z potrzeby zachowania równowagi przyrodniczej, co miało wpływ na sposób wyznaczenia stref planistycznych i kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej w planie ogólnym.

OBOWIĄZUJĄCE MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA TERENIE GMINY BRALIN

Analiza wykazała, że gmina Bralin w niewielkiej części objęta jest obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, które stanowiły podstawę do przypisania odpowiednich stref planistycznych w planie ogólnym. Uwzględniono w nich istniejące ustalenia dotyczące przeznaczenia terenów oraz parametrów urbanistycznych. Dzięki temu zapewniono ciągłość polityki przestrzennej oraz spójność pomiędzy planem ogólnym a obowiązującymi aktami prawa miejscowego.

Pozostałe dokumenty, materiały planistyczne i opracowania środowiskowe oraz branżowe, które zawierały istotne informacje o uwarunkowaniach przestrzennych i środowiskowych gminy pozwoliły na zidentyfikowanie i uwzględnienie uwarunkowań rozwoju przestrzennego gminy wskazanych w art. 13b. *ustawy z dnia 27 marca 2023 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* [1].

II. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Na podstawie art. 53 *ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* [4] wystąpiono do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu i Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kępie z prośbą o **uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie** oddziaływania na środowisko planu ogólnego gminy Bralin.

Pismem nr **WOO-III.411.351.2024.AM.1 z dnia 10.10.2024 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu** uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektu planu ogólnego Gminy Bralin:

- prognoza powinna być zgodna z treścią art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 w/w ustawy OOŚ,
- w prognozie należy określić aktualny stan środowiska obszaru opracowania oraz jego potencjalne zmiany w wyniku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu, tzn. ocenie wpływ planowanych inwestycji wskazanych w ramach podstawowych i dodatkowych profili funkcjonalnych stref planistycznych na stan środowiska, w szczególności w zakresie emisji pyłów i gazów do powietrza, emisji hałasu, emisji pól elektromagnetycznych, emisji substancji do wód, gleby i ziemi,
- analizę potencjalnych oddziaływań, które mogą być skutkiem realizacji ustaleń projektowanego dokumentu należy przedstawić w formie opisowej wraz z merytorycznym uzasadnieniem i odpowiednimi wnioskami wynikającymi z tej analizy,
- w przypadku stwierdzenia braku znaczących oddziaływań lub oddziaływań pozytywnych na wybrane komponenty środowiska prognoza winna zawierać taką informację wraz z odpowiednim uzasadnieniem,
- w przypadkach gdy organ opracowujący projekt dokumentu nie posiada szczegółowych informacji na temat parametrów technicznych i rozwiązań technologicznych planowanych na danym obszarze przedsięwzięć, ocena oddziaływania na środowisko powinna mieć charakter prognostyczny, wskazywać możliwe do wystąpienia oddziaływania, uwzględniając różne warianty realizacji przedsięwzięcia, przede wszystkim najbardziej niekorzystne dla środowiska. Pomocne w takiej sytuacji może być korzystanie z informacji dotyczących inwestycji o podobnym charakterze i skali [R. Bednarek (red.), *Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko w planowaniu przestrzennym*, Poznań 2012, s. 50],
- w prognozie należy przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji ustaleń projektowanego dokumentu,
- w prognozie należy określić aktualny stan powietrza w strefie, do której należy obszar opracowania zgodnie z art. 87 ust. 2a *ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54, z późn. zm.)*.

- sporządzając prognozę i projektowany dokument należy uwzględnić działania naprawcze zawarte „Programie ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej”, przyjętym Uchwałą Nr XXI/391/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r. w sprawie określenia Programu ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2020 r. poz. 5954), w szczególności dotyczące ograniczenia emisji ogrzewania indywidualnego w komunalnym zasobie mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej, zachęt finansowych na modernizację budynków mieszkalnych oraz na wymian kotłów, pieców i palenisk, inwentaryzacji źródeł ogrzewania indywidualnego na terenie gminy, kontroli realizacji uchwały ograniczającej stosowanie paliw stałych, termomodernizacji budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej, obniżenia emisji komunikacyjnej poprzez regularne utrzymywanie czystości ulic oraz zakaz używania spalinowych i elektrycznych dmuchaw do liści w gminach miejskich i miastach, w gminach miejsko-wiejskich, ochrony i zwiększania udziału zieleni w przestrzeni gmin miejskich, edukacji ekologicznej, zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego,

- w prognozie należy określić, przeanalizować i ocenić problemy w zakresie jakości powietrza na obszarze objętym projektowanym dokumentem oraz przewidywane znaczące oddziaływania na stan powietrza. Ponadto, prognoza powinna przedstawiać rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji ustaleń projektowanego dokumentu. W prognozie należy wskazać działania na rzecz poprawy jakości powietrza lub na rzecz utrzymania tej jakości.

- w prognozie należy określić, przeanalizować i ocenić wpływ realizacji ustaleń projektowanego dokumentu na klimat (w tym mikroklimat), w szczególności na kształtowanie się warunków termicznych, anemometrycznych, wilgotnościowych. W prognozie należy również przeanalizować w jaki sposób przewidywana zmiana klimatu (mikroklimatu) wpłynie na pozostałe komponenty środowiska. Określając wpływ realizacji ustaleń projektowanego dokumentu na klimat wskazane jest uwzględnienie zaleceń zawartych w opracowaniu „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA2020), opublikowanym w Biuletynie informacji Publicznej Ministerstwa Klimatu i Środowiska. Sporządzając projekt dokumentu i prognozę proszę należy uwzględnić możliwość realizacji działań adaptacyjnych do zmiany klimatu, uwzględniających m.in. ochronę struktur przyrodniczych i terenów biologicznie czynnych, zachowanie spójności i drożności sieci ekologicznej, przeciwdziałanie wzrostowi temperatury na terenach zabudowanych i jego skutkom, zwiększenie retencji poprzez wydłużenie czasu obiegu wody i spowolnienie jej odpływu.

- w prognozie należy wskazać, czy obszar objęty projektem dokumentu położony jest w granicach krajobrazów priorytetowych określonych w „Audycie krajobrazowym województwa wielkopolskiego”, przyjętym uchwałą Nr LI/1000/23 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie uchwalenia Audytu krajobrazowego województwa wielkopolskiego. W projekcie dokumentu należy zawrzeć odpowiednie zapisy w tym zakresie. W prognozie należy ponadto przeanalizować zgodność ustaleń projektu dokumentu z wnioskami i rekomendacjami dotyczącymi kształtowania i ochrony krajobrazów priorytetowych,

- w prognozie należy określić, przeanalizować i ocenić wpływ realizacji ustaleń projektowanego dokumentu na krajobraz, mając na uwadze potrzebę ochrony krajobrazu oraz konieczność prowadzenia działań na rzecz zachowania i utrzymywania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu tak, aby ukierunkować i harmonizować zmiany, które wynikają z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych, w myśl Europejskiej Konwencji Krajobrazowej sporządzonej we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz. U. z 2006 r. Nr 14, poz. 98).,

- w prognozie należy określić aktualny stan klimatu akustycznego na obszarze objętym projektowanym dokumentem. Prognoza powinna również określać potencjalne zmiany stanu klimatu akustycznego w wyniku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu oraz wskazać działania na rzecz poprawy klimatu akustycznego.
- w prognozie należy określić aktualny stan środowiska gruntowo -wodnego na obszarze objętym projektowanym dokumentem, ze szczególnym wskazaniem obszarów zanieczyszczonych, na których nastąpiło przekroczenie dopuszczalnej zawartości substancji powodujących ryzyko w glebie lub w ziemi. Przy określaniu istniejącego stanu wód podziemnych i powierzchniowych oraz stanu gleby i ziemi proszę uwzględnić m.in. informacje dostępne na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, a także określić czynniki wpływające na ww. komponenty środowiska. W prognozie proszę wskazać jednolite części wód (JCW), w granicach których położony jest obszar objęty projektowanym dokumentem, określić ich stan oraz wyznaczone dla nich cele środowiskowe,
- w prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić przewidywane znaczące oddziaływania realizacji ustaleń projektowanego dokumentu na jakość gleby i ziemi, a także na jednolite części wód. W prognozie należy wskazać (wraz z uzasadnieniem), czy realizacja ustaleń projektowanego dokumentu może spowodować nieosiągnięcie celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, przyjętym rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2023 r. poz. 335),
- w prognozie należy wskazać, czy obszar objęty projektowanym dokumentem położony jest w strefie ochronnej ujęcia wód podziemnych. Jeżeli tak, w projektowanym dokumencie należy zawrzeć odpowiednie zapisy w tym zakresie. W prognozie proszę ponadto przeanalizować zgodność ustaleń projektowanego dokumentu z przepisami dotyczącymi strefy ochronnej, ze szczególnym uwzględnieniem nakazów obowiązujących na terenie ochrony bezpośredniej oraz zakazów, ograniczeń i nakazów obowiązujących na terenie ochrony pośredniej,
- w prognozie należy określić, przeanalizować i ocenić skumulowane oddziaływanie istniejących i planowanych funkcji terenów, wynikających z realizacji ustaleń projektu dokumentu oraz terenów sąsiednich, na poszczególne komponenty środowiska, w szczególności na powietrze i wodę oraz klimat akustyczny istniejących i projektowanych terenów podlegających ochronie akustycznej,
- prognoza powinna określać, analizować i oceniać istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji ustaleń projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478),
- w prognozie należy ocenić walory przyrodnicze obszaru objętego projektowanym dokumentem, w szczególności wskazać, czy w jego granicach występują gatunki roślin, grzybów i zwierząt objęte ochroną gatunkową wymienione w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409), w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 2380), w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408), gatunki z załącznika IV Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. U. L 206 z 22.7.1992, str. 7)
- tzw. Dyrektywy Siedliskowej, a także gatunki zagrożone wyginięciem (np. znajdujące się na krajowej bądź regionalnej czerwonej liście) lub rzadkie,
- w prognozie należy określić, przeanalizować i ocenić wpływ realizacji ustaleń projektowanego dokumentu na cele ochrony obszaru chronionego krajobrazu „Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska (woj. wielkopolskie)”,

na rośliny, zwierzęta i grzyby (w tym na gatunki chronione), na różnorodność biologiczną, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy,

- w prognozie należy również przeanalizować wpływ realizacji ustaleń projektowanego dokumentu na główne tendencje w zakresie zmian klimatu i różnorodności biologicznej oraz wpływające na nie czynniki,
- w prognozie należy zaproponować rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na cele ochrony ww. obszaru chronionego krajobrazu na rośliny, zwierzęta i grzyby (w tym na gatunki chronione), na różnorodność biologiczną, mogących być rezultatem realizacji ustaleń projektowanego dokumentu.
- jeżeli ustalenia projektu dokumentu dopuszczają lokalizację dodatkowych profili funkcjonalnych: terenu elektrowni słonecznej, terenu biogazowni, terenu elektrowni wiatrowej, terenu elektrowni wodnej, terenu elektrowni geotermalnej - w prognozie należy określić, przeanalizować i ocenić wpływ ww. terenów na poszczególne komponenty środowiska oraz przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być skutkiem realizacji inwestycji związanych z funkcją ww. terenów.

Pismem nr **ON-NS.9011.2.182.2024 z dnia 25.09.2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kępnie** uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko ustaleń projektu planu ogólnego gminy Bralin w zakresie zgodnym z wymaganiami zawartymi w art. 51 ust 2 *ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* [4], podkreślając, że przepis art. 51 *ustawy*[4] zawiera obowiązkowy zakres informacji, analiz, ocen i innych elementów, które stanowią treść prognozy oddziaływania na środowisko oraz, że przepis ten stanowi w sposób kategoryczny i bezwzględny o wszystkich składnikach tego dokumentu. Zgodnie ze wskazaniem organu normy zawarte w art. 52 ust. 1 i 2 *ustawy*[4] zawierają jedynie dyrektywy odnoszące się do zawartości tego rodzaju prognozy, w związku z czym informacje i pozostałe części składowe prognozy, powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu (tu: planu ogólnego).

Ponadto w prognozie oddziaływania na środowisko należy uwzględnić informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania.

Przy sporządzaniu projektu planu ogólnego należy uwzględnić ochronę wszystkich elementów środowiska. Prognoza oddziaływania na środowisko powinna określać, analizować i ocenić przewidywane znacząco oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, a z punktu widzenia organu inspekcji sanitarnej w szczególności oddziaływania na zdrowie i życie ludzi, które wymaga szczególnej troski.

III. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Zgodnie z art. 32 *ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* [1] w celu oceny aktualności planu ogólnego i planów miejscowych wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania, z uwzględnieniem decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, oraz wniosków w sprawie sporządzenia lub zmiany planu miejscowego lub planu ogólnego. Wójt przekazuje Radzie Gminy wyniki analiz, co najmniej raz w czasie kadencji rady. Rada Gminy podejmuje uchwałę w sprawie aktualności planu ogólnego i planów miejscowych, a w przypadku uznania ich za nieaktualne, podejmuje działania mające na celu ich zmianę w całości lub części.

Zgodnie z art. 55 ust. 5 *ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* [4] organ opracowujący projekt dokumentu jest zobowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko.

Ze względu na ogólny, ramowy charakter planu ogólnego, jego oddziaływanie na środowisko jest pośrednie i następuje poprzez akty niższego rzędu – miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które są sporządzane na jego podstawie, uszczegóławiając przeznaczenia i ustalając konkretne wskaźniki zabudowy dla poszczególnych terenów.

W celu oceny skutków realizacji ustaleń planu ogólnego, zaleca się:

- wykorzystywanie danych zawartych w raportach o stanie i jakości poszczególnych elementów środowiska, opracowywanych przez instytucje i jednostki odpowiedzialne za monitorowanie stanu środowiska, w tym m.in. jednostki administracji rządowej i samorządowej (np. zarządy gospodarki wodnej, zarządy dróg, starostwa powiatowe, urzędy wojewódzkie), Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, a także inne wyspecjalizowane jednostki eksperckie;
- uwzględnianie wyników Państwowego Monitoringu Środowiska, w szczególności w zakresie jakości powietrza, stanu gleb oraz wód powierzchniowych i podziemnych;
- analizę tendencji zmian stanu środowiska w perspektywie długofalowej oraz określanie kierunków działań na rzecz jego ochrony;
- w razie wystąpienia istotnych zmian lub zagrożeń dla środowiska – przeprowadzenie pogłębionych analiz oraz rewizję ustaleń planu ogólnego, w tym ewentualne zainicjowanie jego zmiany.

Monitoring skutków środowiskowych realizacji postanowień planu ogólnego powinien być prowadzony równolegle z oceną aktualności planu ogólnego i planów miejscowych, w celu zwiększenia ich zgodności z zasadą zrównoważonego rozwoju i celami ochrony środowiska.

IV. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Zgodnie z art. 51 ust. 2, pkt 1) lit. d) *ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* [4] prognoza oddziaływania na środowisko zawiera informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko. Na obszarze opracowania **nie odnotowuje się możliwości wystąpienia transgranicznego oddziaływania** na środowisko z uwagi na położenie Gminy Bralin w znacznej odległości od granic kraju. Ewentualne oddziaływanie ma charakter lokalny o niewielkim zasięgu, ograniczony do terytorium gminy oraz jej bezpośredniego otoczenia.

W związku z powyższym brak jest podstaw do stwierdzenia, iż ustalenia planu mogłyby wywoływać oddziaływania przekraczające granice państwa.

V. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

V.1. POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE I GEOGRAFICZNE

Gmina Bralin jest gminą wiejską położoną w południowej części województwa wielkopolskiego, w powiecie kępińskim. Gmina Bralin graniczy:

- z gminą Kobyłą Górą (powiat ostrzeszowski)
- z gminą Kępno (powiat kępiński)
- z gminą Baranów (powiat kępiński)
- z gminą Rychtal (powiat kępiński)
- z gminą Pęrzów (powiat kępiński)

Siedzibą gminy jest Bralin oddalony od miasta Kępna o ok. 6 km, sołectwa wchodzące w skład gminy to: Bralin, Czermin, Działosze, Gola, Chojęcin, Chojęcin-Parcele, Mnichowice, Nosale, Nowa Wieś Książęca, Tabor Mały, Tabor Wielki, Weronikopole.

Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym Polski, gmina Bralin znajduje się w prowincji Niż Środkowoeuropejski, podprowincji Niziny Środkowopolskie, swoim zasięgiem obejmuje makroregion Nizina Południowowielkopolska, Wał Trzebnicki oraz Nizina Śląska.

W podziale na mezoregiony część środkowa i wschodnia gminy znajduje się na obszarze Wysoczyzny Wieruszowskiej (Wysoczyzny Bolestawieckiej wg Konrackiego), część północna na obszarze Wzgórz Ostrzeszowskich, natomiast pozostały obszar zachodnio – południowy na Równinie Oleśnickiej¹.

V.2. SPOSÓB ZAGOSPODAROWANIA I UŻYTKOWANIA TERENU

Zgodnie z zapisami „Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego” dla stref zróżnicowanej polityki przestrzennej województwa, Gmina Bralin zlokalizowana jest w:

- Strefie rolno – leśnej,
- Strefie wielofunkcyjnego rozwoju terenów otwartych,
- Strefie dynamicznego rozwoju społeczno- gospodarczego wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych.

W gminie Bralin, z uwagi na swoje położenie, obserwuje się rozwój miejscowości w sąsiedztwie drogi ekspresowej oraz wschodniej granicy Gminy – w sąsiedztwie miejskiego ośrodka lokalnego jakim jest Kępno, będące stolicą powiatu. W miejscowościach dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, występują jednak także pojedyncze obiekty wchodzące w skład zabudowy wielorodzinnej. Ponadto w sąsiedztwie drogi wojewódzkiej dostrzec można nagromadzenie terenów zabudowy przemysłowo-składowej i pojedyncze obszary zabudowy handlowo-usługowej. Pojedyncze obszary zabudowy przemysłowo-składowej znajdują się również w południowej części Gminy – w m. Mnichowice i Nowa Wieś Książęca. W Gminie nie wyznaczono jednak stref inwestycyjnych,

¹ Kondracki J. *Problemy regionalizacji fizycznogeograficznej*, Warszawa, 1968

które charakteryzowałby się nagromadzeniem zabudowy o jednorodnych funkcjach przemysłowych, co skutkuje rozmieszczeniem takich obiektów w sąsiedztwie budynków mieszkalnych.

Duża powierzchnia użytków rolnych (ok. 72% ogólnej powierzchni) nadaje gminie Bralin typowo rolniczy charakter. Na terenie gminy znajduje się ok 700 gospodarstw rolnych, najwięcej jest gospodarstw o powierzchni do 1 ha, natomiast tych dużych gospodarstw (powyżej 15 ha) jest ok 80. W strukturze funkcjonalno-przestrzennej Gminy znacząco przeważają grunty orne. Z tego względu główną funkcją terenów niezabudowanych jest rolnictwo. Ponadto w północnej części Gminy występuje znaczące nagromadzenie lasów i zadrzewień, natomiast w centralnej części nagromadzenie łąk i terenów trawiastych. Warto podkreślić, że tereny zalesione znajdujące się w północnej części Gminy oraz tereny rolne zabudowane w sąsiedztwie m. Mielęcina, wchodzi w skład obszarów należących do korytarza ekologicznego Dolina Baryczy – północ. Choć nie jest to forma ochrony przyrody, korytarze ekologiczne pełnią ważną funkcję jako obszary umożliwiające przemieszczanie się roślin i zwierząt pomiędzy siedliskami.

Zagospodarowanie przestrzenne gminy Bralin jest zróżnicowane. W centralnej części miejscowości Bralin przeważa przedwojenna, małomiasteczkowa zabudowa, natomiast na obrzeżach spotkać można budynki powstałe w późniejszych dekadach. We wsi widoczne są zarówno tradycyjne zagrody sprzed wojny, jak i nowoczesna zabudowa mieszkaniowa — głównie domy jednorodzinne. Wszystkie miejscowości w obrębie Gminy Bralin dysponują dostępem do sieci wodociągowej i energii elektrycznej, a rozbudowa systemu kanalizacyjnego postępuje stopniowo.

V.3. GLEBY

Warunki glebowe w obrębie gminy Bralin cechują się dużym zróżnicowaniem, powstały w wyniku zlodowacenia środkowopolskiego w obszarze wysoczyzny drugiego zlodowacenia. Warstwę wierzchnią tworzą głównie utwory piaszczyste i gliniaste. Wyróżnić można różne typy genetyczne gleb piaszczystych w tym: rdzawe, bielcowe, płowe czy brunatne. Gleby powierzchniowe cechuje średnia i słaba przepuszczalność dla wód opadowych, a także wrażliwość na warunki klimatyczne i skłonność do przesuszeń. Dolne partie reprezentują gleby pochodzenia organicznego, wyróżnić można: mady, torfy i mursze, w dużej mierze wykorzystywane jako użytki zielone średniej wartości III i IV klasy bądź słabe użytki zielone V i VI klasy.

Analizując gleby gminy Bralin, należy wskazać iż na jej obszarze nie występują grunty orne I i II klasy bonitacyjnej, prawie cały obszar gminy pokrywają gleby średniej i słabej jakości, podatne na degradację. W odniesieniu do obszaru całego powiatu kępińskiego, gminę Bralin cechuje jeden z najmniejszych udziałów gleb klas od II-IV b (ok. 38%). Z uwagi na ukształtowaną rzeźbę terenów i pokrycie północnych obszarów gminy sporym udziałem lasów, pod względem rolniczym obszar w tej części nie jest zbyt bogaty. Większość gleb sklasyfikowanych jest na północnych obszarach jako grunty V i VI klasy bonitacyjnej, wyróżnić jednak można teren w okolicy wsi Czermin, który na tym tle stanowi największy kompleks dla produkcji rolniczej.

W odniesieniu do terenów na południu gminy, zauważyć należy iż co prawda obszar ten charakteryzują duże obszary o niskiej lesistości, to jednak zdecydowaną większość stanowią gleby IV klas bonitacyjnych. Gleby dobre pokrywają potacie głównie w pasie od Bralina na południe w kierunku Mnichowic do Nowej Wsi Książęcej. Gleby

słabe i najstarsze w tej części gminy zlokalizowane są na wschód i zachód od Mnichowic oraz w rejonie miejscowości Nosale i Chojęcin Parcele.

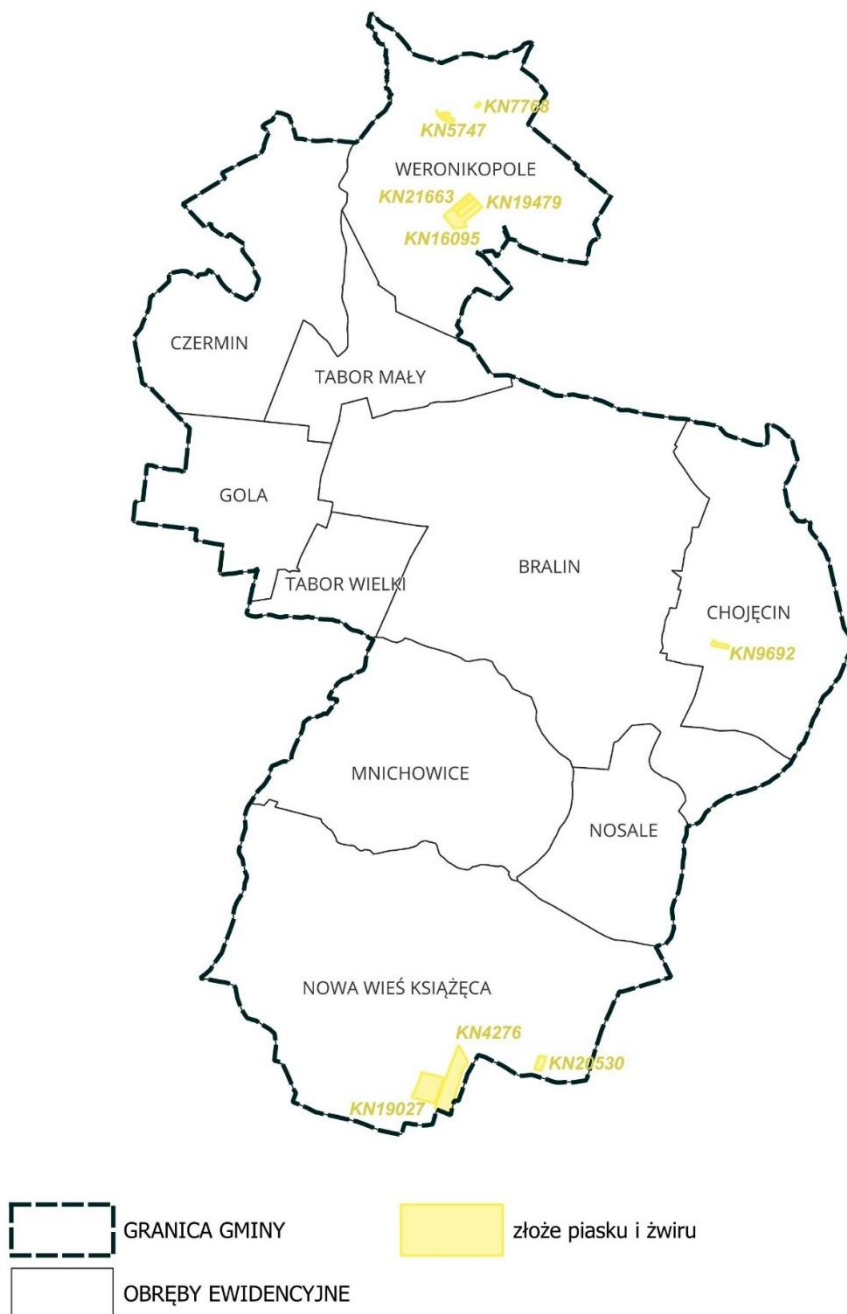
Badając obszar gminy Bralin pod kątem szkód i zanieczyszczeń środowiska, w tym zanieczyszczeń powierzchni ziemi, wskazać należy iż biorąc pod uwagę dane Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, prowadzącej rejestr historycznych zanieczyszczeń oraz zagrożeń i szkód w środowisku, teren analizowanego obszaru wolny jest od historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi.

V.4. ZŁOŻA KOPALIN

Na terenie gminy Bralin występują **udokumentowane złoża piasków i żwirów**. Lokalizację złóż przedstawiono na rysunku, a szczegółowe informacje na ich temat zostały umieszczone w poniższej tabeli.

ID KONTURU	NAZWA ZŁOŻA	KOPALINA GŁÓWNA	STAN ZAGOSPODAROWANIA ZŁOŻA	ZASOBY GEOLOGICZNE – BILANSOWANE [TYS. T]	POW. ZŁOŻA [HA]
KN 9692	Chojęcin	PIASKI I ŻWIRY	złoże zagospodarowane - E	56,55	1.978 ha
KN 16095	Mielęcin	PIASKI I ŻWIRY	złoże rozpoznane szczegółowo - R	1 912,59	10.325 ha
KN 19479	Mielęcin I	PIASKI I ŻWIRY	złoże zagospodarowane - E	421,31	2.603 ha
KN 21663	Mielęcin II	PIASKI I ŻWIRY	złoże rozpoznane szczegółowo - R	726,03	2.000 ha
KN 4276	Nowa Wieś Książęca	PIASKI I ŻWIRY	eksploatacja złoża zaniechana - Z	3 986,69	17.329 ha
KN 19027	Nowa Wieś Książęca I	PIASKI I ŻWIRY	złoże rozpoznane szczegółowo - R	2 646,85	11.936 ha
KN 20530	Nowa Wieś Książęca II	PIASKI I ŻWIRY	złoże rozpoznane szczegółowo - R	319,97	2.000 ha
KN 5747	Weronikopole	PIASKI I ŻWIRY	eksploatacja złoża zaniechana - Z	124,82	1.610 ha
KN 7768	Weronikopole II	PIASKI I ŻWIRY	eksploatacja złoża zaniechana - Z	61,46	0.308 ha

źródło: <https://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web>, opracowanie własne

Rysunek 1. Udokumentowane złoża kopalin na obszarze Gminy Bralin

(źródło: opracowanie własne)

Na obszarze gminy Bralin występują tereny i obszary górnicze:

- **Chojęcin 2A** – Nr w rejestrze 10-15/4/262c, Nr koncesji OŚ-26/2025, termin ważności 03-03-2035,
- **Mielęcin I** - Nr w rejestrze 10-15/13/1276, Nr koncesji DSR-I.7422.45.2020, termin ważności 31-10-2040,
- **Mielęcin II**- Nr w rejestrze 10-15/14/1455, Nr koncesji OŚ-146/2025, termin ważności 20-08-2045.

Rysunek 2. Tereny i obszary górnicze na obszarze Gminy Bralin

(źródło: opracowanie własne)

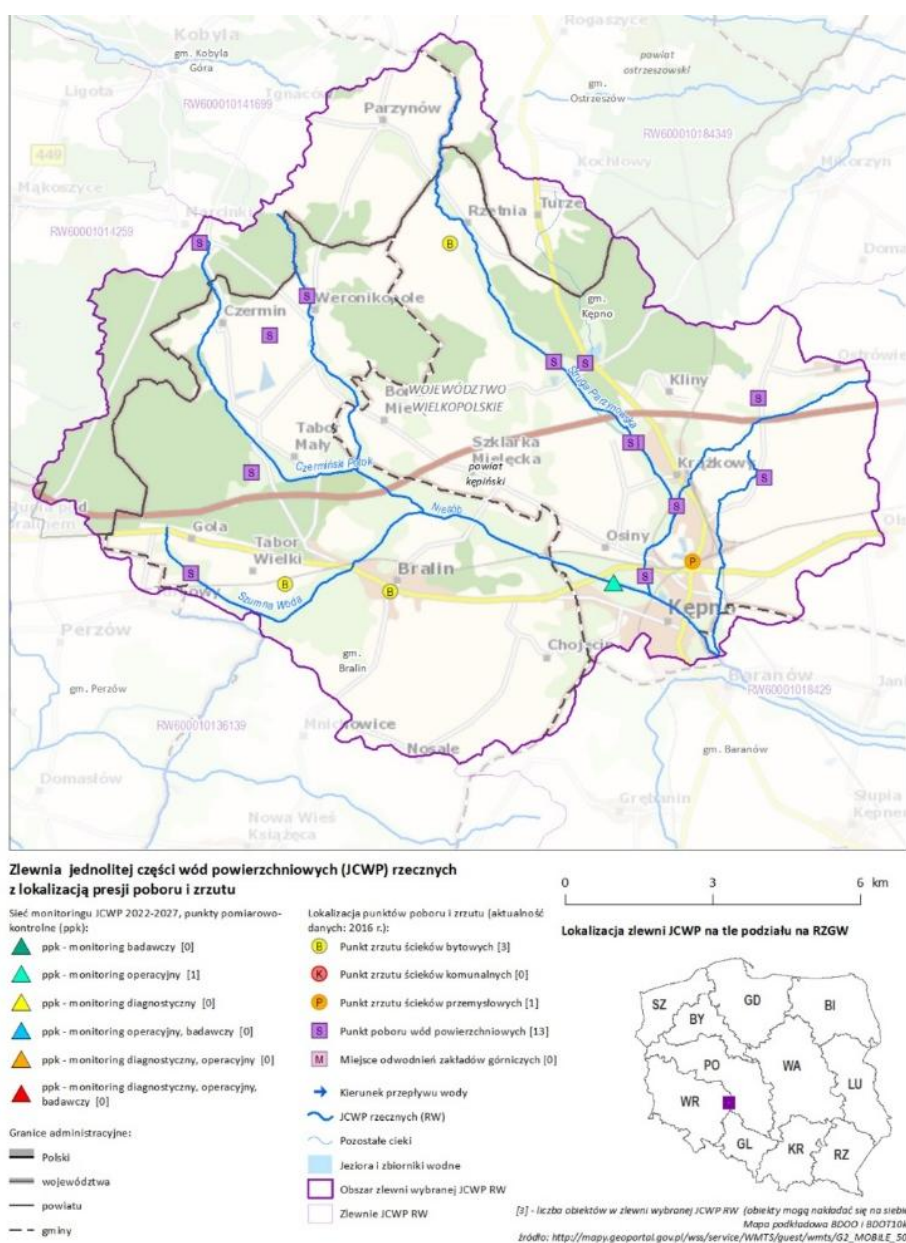
V.5. WODY PODZIEMNE I POWIERZCHNIOWE

Na terenie gminy Bralin nie znajdują się obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych

W podziale hydrograficznym obszar gminy Bralin należy do zlewni rzeki Odry, położony jest w dorzeczu Baryczy, Widawy i Warty – prawobrzeżnych dopływów Odry. Przez teren gminy przebiega dział wodny II rzędu oddzielający zlewnię Widawy oraz zlewni Warty.

Głównym ciekim, gminy jest rzeka Niesób, która stanowi lewostronny dopływ Prosny, o całkowitej długości 30,16 km, będąc jednocześnie osią hydrologiczną omawianego terenu. Użytkowanie rzeki typowo rolnicze: nawadnianie oraz drenaż. Według danych z 2023 roku rzeka posiada status JCWP: silnie zmieniona część wód z uwagi na brak

możliwości skutecznego odwrócenia zmian hydromorfologicznych oraz brak alternatyw dla pełnionych funkcji. Pod kątem oceny potencjału ekologicznego wskazuje się umiarkowany potencjał ekologiczny.

Rysunek 3. Karta charakterystyki JCWP: Niesób do Dopływu z Krążkowich

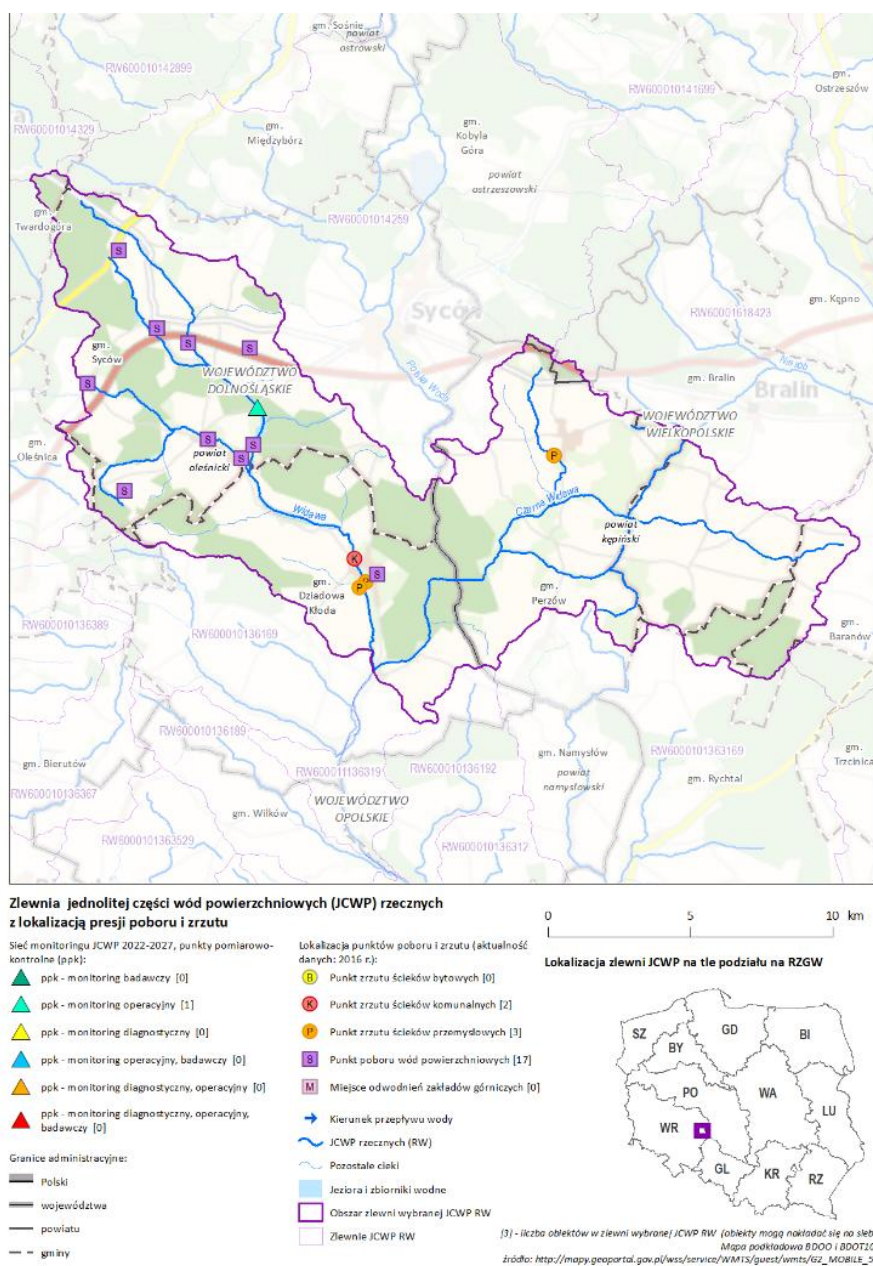
(źródło: Hydroportal)

Fragmentaryczna część obszaru gminy przypada na zlewnię czarnej Widawy – dopływu Widawy uchodzącej dalej do Odry, o statusie JCWP: naturalna część wód. Pod kątem potencjału ekologicznego wskazuje się umiarkowany stan ekologiczny.

Istniejące ciek cechuje deszczowy system zasilania, co prowadzi do szybkiej zmiany od stanów dużej kumulacji do stanów zniżkowych.

W odniesieniu do wód stojących, zajmują niewielkie powierzchnie. Wyróżnić można jedynie mniejsze zbiorniki wodne małej retencji, tj. stawy, śródpolne oczka wolne znajdujące się w dolinach rzecznych jak

i poeksploatacyjne obszary wypelnione wodą, wyróżniające się swoiste wyspy ekologiczne pełniące głównie funkcje biocenotyczne.

Rysunek 4. Karta charakterystyki JCWP: Widawa do Czarnej Widawy

(źródło: Hydroportal)

Wody podziemne w obrębie gminy Bralin występują w utworach czwartorzędowych oraz trzeciorzędowych. Zasoby wodne utworów trzeciorzędowych zajmują centralne i północne obszary gminy, przy czym za linię graniczną można przyjąć tereny północne od pasa miejscowości Chojęcín-Mnichowice. W odniesieniu do utworów czwartorzędowych zlokalizowane są w dużej mierze w przepuszczalnych żwirach i piaskach osadzonych przez wody pochodzenia lodowcowego i rzecznych, głównie w układzie 2-3 poziomowym:

- poziom I – zwierciadło wód gruntowych zazwyczaj swobodne, występuje na głębokości od 1,0 m w dolinach rzecznych do 3,0 – 8,0 m na obszarze wysoczyzny,

- poziom II – występuje na głębokości 7,0 do 20,0 m wśród piasków fluwioglacjalnych, pod warstwą glin zwałowych które tworzą warstwę napierającą, stabilizującą się na poziomie 5,0 do 10,00 m,
- poziom czwartorzędowy – występuje niemalże na obszarze całej gminy, za wyjątkiem północnej części. Dla celów zaopatrzenia w wodę, ujmowany jest wyłącznie poziom czwartorzędowy.

W obrębie gminy Bralin nie występują Główne Zbiorniki Wód Podziemnych.

Na obszarze gminy zlokalizowane są ujęcia wód, które są ujęciami podziemnymi w następujących miejscowościach:

- Bralin – 2 studnie, posiada stację uzdatniania wody, miejscowości obsługiwane przez SUW – Bralin, Chojęcin, Chojęcin Szum, Chojęcin-Parcele, Czermin, Mielęcin, Gola, Utrata, Weronikopole, Tabor Mały, Tabor Wielki
- Nowa Wieś Książęca – 1 studnia, posiada stację uzdatniania wody, miejscowości obsługiwane przez SUW – Działosze, Nosale, Mnichowice, Nowa Wieś Książęca, Nowa Wieś Książęca Parcele

Gmina Bralin w znacznej części leży w zasięgu zlewni wód szczególnie chronionych. Teren ten obejmuje swym zasięgiem tereny gminy leżące na północ i wschód od linii Bralin-Tabor Wielki. Biorąc pod uwagę dane dla całego powiatu kępińskiego, uznać należy, iż zasoby wód podziemnych na dzień dzisiejszy są wyższe niż potrzeby, szacuje się że wynoszą 2412,3 m³/h.

W odniesieniu do podziału Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd) na 174 części obowiązującym w cyklu planistycznym 2022 – 2027, gmina Bralin znajduje się w obrębie dwóch JCWPd¹¹:

- GW600081, o łącznej powierzchni 4914.76 km², leżące w obszarze dorzecza Odry, region wodny: Warty, liczba pięter wodonośnych: 4, charakteryzujące się dobrym stanem ilościowym i chemicznym
- GW600096, o łącznej powierzchni 1741,38 km², leżące w obszarze dorzecza Odry, region wodny: Środkowej Odry, liczba pięter wodonośnych: 3, charakteryzujące się dobrym stanem ilościowym i chemicznym

Zasoby wody pitnej znajdują się w północnej i południowej części Gminy. Przeprowadzony w latach 2012 – 2014 przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu monitoring stanu chemicznego tych zasobów wykazał, że są one dobrej jakości.

V.6. ZAGROŻENIE POWODZIOWE

Zgodnie z art. 16 pkt 34 *ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne* [6] obszary szczególnego zagrożenia powodzią to:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1 %,
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10 %,
- obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224 *ustawy* [6], stanowiące działki ewidencyjne,
- pas techniczny;

Na terenie gminy Bralin nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, wały przeciwpowodziowe ani pasy o szerokości 50 m od stopy wału.

V.7. WARUNKI KLIMATYCZNE

Gmina Bralin znajduje się w obrębie dzielnicy klimatycznej łódzkiej, stanowiącą strefę przejściową pomiędzy nizinami a pasem wyżyn. W odniesieniu do rocznej sumy opadów, średnia wartość to ok. 600 mm, przy czym w roku najsuchszym (1969 r.) wartość ta stanowiła 436 mm natomiast w roku najbardziej wilgotnym (1977 r.) – 709 mm. Wskaźnik średniej rocznej wilgotności powietrza przekracza 80%. Najwyższe opady odnotowuje się w miesiącach letnich.

Średni okres dni mroźnych to 30-50 dni, z kolei dni z przymrozkami występują w przedziale 110-118. Pokrywa śnieżna utrzymuje się 50-60 dni, okres wegetacji może trwać 210-217 dni, ze średnią dobową temperaturą utrzymującą się powyżej 5°C.

Badany obszar poddany jest wpływowi cyrkulacji zachodniej, która jednocześnie dostarcza wilgotne masy powietrza polarnomorskiego znad Oceanu Atlantyckiego. Zachodnie wiatry występują w niemalże 20%, dominując w porze letniej, jednak w tym też okresie prędkości wiatru są najmniejszych. Średnia roczna prędkość wiatru wynosi ok. 3,0 m/s. Wskazać należy iż badany obszar charakteryzuje się małą ilością dni bezwietrznych.

Gminę charakteryzuje dysproporcja pomiędzy obszarami wzniesień morenowych użytkowanymi rolniczo i terasami nadzalewowymi a niżej położonymi obszarami wilgotnymi tj.: dolina rzeki Samicy z dolinami bocznymi oraz tereny użytków zielonych. Tereny wyżej umiejscowione (wysoczyzna) cechuje lepsze warunki termiczne, równomierne nasłonecznienie, mała wilgotność powietrza i odpowiednie przewietrzanie. Zestawić można je z terenami większych obniżień dolinnych, w obrębie których można wskazać niekorzystne warunki termiczne i wilgotnościowe, w tym zastoiska chłodnych mas powietrza i inwersji temperatur, przemglenia czy też ukierunkowane przewietrzanie. Dość swoisty charakter przyjmują tutaj tereny leśne, które cechują dobre warunki termiczno-wilgotnościowe o niższych wahaniami dobowych i rocznych, większą zacisnością, jednak ponadnormatywnym zaciemnieniem. Niemniej jednak stanowią bogaty obszar wartościowy pod kątem bioklimatycznym, w którym powietrze wzbogacone jest nie tylko tlenem czy ozonem ale również m.in. olejkami eterycznymi.

V.8. STAN POWIETRZA

Stan jakości powietrza na obszarze gminy Bralin określono na podstawie danych zawartych w dokumencie „Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport wojewódzki za rok 2023”, opracowanym przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

Na podstawie wyników obiektywnego szacowania wykonanego w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2023 wykonanego przez IOŚ-PIB, określono statystyki stężeń dla wybranych zanieczyszczeń w gminach województwa wielkopolskiego.

Dla gminy Bralin wskazano następujące wartości średnioroczne:

PM10 średnia roczna [µg/m3]	PM10 36 maksimum [µg/m3]	PM2,5 średnia roczna [µg/m3]	B(a)P średnia roczna [ng/m3]
16,5	26,6	10,5	0,38

Wartości te wskazują na umiarkowany poziom zanieczyszczenia powietrza, typowy dla obszarów o charakterze wiejskim i miejsko-wiejskim, gdzie dominującym źródłem emisji pozostaje sektor bytowo-komunalny.

Jednocześnie analiza danych dla całej strefy wielkopolskiej wskazuje na występowanie lokalnych przekroczeń poziomów normatywnych, w szczególności dla benzo(a)pirenu, co potwierdza utrzymujący się problem tzw. niskiej emisji.

V.9. WALORY PRZYRODNICZE I KRAJOBRAZOWE

Teren gminy Bralin stanowi krajobraz w dużej mierze rolniczy. Wyróżnić można głównie użytki rolne oraz łąki. Większe kompleksy leśne zlokalizowane są w północnej części obszaru, udział powierzchni terenów lasów w powierzchni ogółem w gminie Bralin stanowi ok. 19 %. Lasy ogółem zajmują powierzchnię 1 592,68 ha, w tym lasy prywatne 263,80 ha. Lesistość utrzymuje się na poziomie 18,3 %. Zgodnie z informacją Nadleśnictwa Syców, któremu podlegają lasy państwowe zlokalizowane w obrębie Gminy, zdecydowana większość siedlisk stanowią siedliska żyzne i średnio żyzne, które zajmują bory i lasy mieszane. Zdecydowanym liderem lasotwórczym jest sosna pospolita, wyjątkowo duży udział w skali kraju zajmują również dęby, następnie wyróżnić można brzozy i olsze. Część lasów na obszarze gminy objęta jest ochroną poprzez włączenie ich obszarów do Kompleksu Promocyjnego Lasy Rychtałskie. Ekotyp sosen rosnących na terenie nadleśnictwa - sosna rychtałska - uważany jest przez naukowców i leśników za jeden z najbardziej wartościowych w kraju.

Zwarte kompleksy leśne stanowią obszary największych skupisk zwierząt, bioróżnorodność gatunkowa związana jest zarówno z siedliskami leśnymi jak i siedliskami nadrzecznych łąk. Tereny leśne pozwalają na swobodne migracje zwierząt, z kolei w dolinach rzecznych odnaleźć można dogodne warunki dla życia ptaków, owadów i drobnych gryzoni.

W gminie Bralin znajduje się obszar ważny dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji „Łąki koło Bralina”. Ponadto, przez teren Gminy Bralin przebiega korytarz ekologiczny „Wzniesienia południowej Wielkopolski” KPdC-16B, wyznaczony w opracowaniu „Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce” (Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża 2011).

Duża część zwierząt obserwowanych na terenie gminy objęta jest ochroną gatunkową, dane zostały przedstawione w poniższej tabeli:

Gatunki zwierząt wymagające szczególnej ochrony:		
1	Ssaki	▪ <i>wiewiórka /Sciurus vulgaris/</i>, ▪ <i>jeż /Erinaceus europaeus/</i>, ▪ <i>kret /Talpa europaea/</i>, ▪ <i>nietoperze /Chiroptera/</i>, ▪ <i>gronostaj /Mustela erminea</i>
2	Ptaki	▪ <i>orlik krzykliwy /Aquila pomarina/</i>,

		▪ <i>bocian czarny /Ciconia nigra/</i>, ▪ <i>bocian biały /Ciconia alba</i> ▪ <i>kukutka /Cuculus canorus/</i>, ▪ <i>dudek /Upupa epops/</i>, ▪ <i>jastrzębiowe /Accipitriformes/</i>, s ▪ <i>owy /Strigiformes/</i>, ▪ <i>dzięcioły /Piciformes/</i>, ▪ <i>kraski /Coraciidae/</i>, ▪ <i>sokoły /Falconiformes/</i>, Na obszarze ostoi nr 64 Łąki koło Balina stwierdzono miejsca lęgowe ptaków siewkowych: kulik wielki (<i>Numenius arquata</i>), kszysk (<i>Gallinago gallinago</i>), krwawodziób (<i>Tringa tetanus</i>), rycyk (<i>Limosa limosa</i>), czajki (<i>Vanellus vanellus</i>), derkacza (<i>Crex crex</i>), błotniaka łąkowego (<i>Circus pygargus</i>) i stawowego (<i>Circus aeruginosus</i>), pustułki (<i>Falco tinnunculus</i>), żurawia (<i>Grus grus</i>), srokosza (<i>Lanius excubitor</i>), jarzębatki (<i>Sylvia nisoria</i>), gąsiorka (<i>Lanius collurio</i>), strumieniówki (<i>Locustella fluviatilis</i>) i świerszczak (<i>Locustella naevia</i>). Teren ten jest także miejscem zgrupowań czajki na przelocie.
3	Gady	▪ <i>padalec /Anguis fragilis/</i>, ▪ <i>żmija zygzakowata /Vipera berus/</i>, ▪ <i>jaszczurka zwinka /Lacerta agilis/</i>, ▪ <i>jaszczurka żyworodna /Lacerta vivipara/</i>, ▪ <i>zaskroniec zwyczajny /Natrix natrix</i>
4	Płazy	▪ <i>ropucha szara /Bufo bufo/</i>, ▪ <i>kumak nizinny /Bombina bombina/</i>, ▪ <i>traszki /Triturus/</i>, ▪ <i>żaba wodna /Rana esculenta/</i>;
5	Owady	▪ <i>biegacze /Carabus/</i>, ▪ <i>paż królowej /Papilio machaon/</i>, ▪ <i>mieniak stróżnik /Apatura ilia/</i>, ▪ <i>modliszka zwyczajna /Mantis religiosa/</i>, ▪ <i>tęczniki /Calosoma/</i>

(źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bralin Uwarunkowania Zagospodarowania Przestrzennego, Bralin 2012 r.)

Ochroną całkowitą na obszarze gminy Bralin zostały objęte następujące gatunki roślin:

Gatunki roślin objęte ochroną całkowitą		
1	Krzewy i krzewinki	▪ <i>bagno zwyczajne /Ledum palustre/</i>, ▪ <i>wawrzynek wilczełyko /Daphne mezereum/</i>, ▪ <i>wiciokrzew pomorski /Lonicera periclymenum/</i>, ▪ <i>kłokoczka południowa /Staphylea pinnata/</i>
2	Rośliny zielne	▪ <i>paprotka zwyczajna /Polypodium vulgare/</i>, ▪ <i>skrzyp olbrzymi /Equisetum telmateia/</i>, ▪ <i>sasanka /Pulsatilla/</i>, ▪ <i>młęk wiosenny /Adonis vernalis/</i>, ▪ <i>śnieżyczka przebiśnieg /Galanthus nivalis/</i>
3	Grzyby	▪ <i>szmaciak gałęzisty /Sparassis crispa/</i>, ▪ <i>sromotnik bezwstydný /Phallaceae/</i>
Gatunki roślin objęte ochroną częściową		
1	Krzewy i krzewinki	▪ <i>bluszcz pospolity /Hedera helix/</i>
2	Rośliny zielne	▪ <i>kopytnik pospolity /Asarum europaeum/</i>, ▪ <i>pierwiosnka lekarska /Primula veris/</i>, ▪ <i>marzanka wonna /Galium odoratum/</i>, ▪ <i>konwalia majowa /Convallaria majalis/</i>, ▪ <i>turzyca piaszkowa /Carex arenaria/</i>30.

(źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bralin Uwarunkowania Zagospodarowania Przestrzennego, Bralin 2012 r.)

V.10. KLIMAT AKUSTYCZNY

Badając teren gminy Bralin pod kątem panującego klimatu akustycznego, rozumianego jako wypadkowa zmiennych: hałasu oraz wibracji, wskazać można iż głównym emitorem hałasu oraz wibracji jest komunikacja drogowa, głównie skoncentrowana na trasie drogi ekspresowej S8 oraz wojewódzkiej, w mniejszym stopniu na drogach lokalnych o znaczeniu powiatowym i gminnym.

Statystyki wskazują, iż komunikacja drogowa emituje ok. 80% wszystkich hałasów rozprzestrzeniających się na terenach zurbanizowanych. Poziom hałasu zależy przede wszystkim od natężenia ruchu, udział transportu ciężkiego w strumieniu ruchu, stan techniczny pojazdów i ich prędkość, odległość tras od terenów zabudowanych. Zatem biorąc pod uwagę czynnik akustyczny, najbliższe otoczenie tras drogowych jest obszarem cechującym się obniżonym jakościowo parametrem klimatu akustycznego.

Analizując dane z przeprowadzonego pomiaru ruchu pojazdów na drogach krajowych i wojewódzki w ramach Generalnego Pomiaru ruchu Drogowego w 2020 r. potwierdzić można tezę określającą drogę szybkiego ruchu jako najbardziej problematyczną pod kątem akustycznym. Dane zestawiono w poniższej tabeli.

Nr drogi	Średni dobowy ruch pojazdów [poj./doba]								SDRR 2poj. silnik. ogółem
	Nazwa punktu pomiarowego	Motocykle	Sam. Osob. /mikrobusy	Lekkie sam. ciężarowe	Sam. Ciężarowe z przyczepą	Sam. Ciężarowe bez przyczepy	Autobusy	Ciągniki rolnicze	
S8	W. SYCÓW WSCH. /DW449, DW482/ - W. BRALIN	42	16818	3345	544	6316	24	0	26315
S8	W. BRALIN - W. KĘPNO /S11/	39	14612	2828	408	5997	22	0	23906
DW482	KĘPNO - SYCÓW /GR. WOJ./	79	6886	1283	239	564	20	16	9087

(źródło: www.gddkia.gov.pl)

Badając ponadto mapy emisyjne udostępnione w portalu Geoportal stwierdzić można iż na terenie gminy Brali nie wskazano terenów zagrożonych hałsem (wskaźnik LDWN / LN) na których zostały przekroczone dopuszczalne poziomy hałasu. Istniejące ekrany akustyczne zatem spełniają swoją rolę. Dla dróg o znaczeniu lokalnym ważne są w dalszym ciągu działania sprzyjające obniżaniu poziomu hałasu takie jak m.in. utrzymanie dobrego stanu dróg i ich nawierzchni.

V.11. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE

Źródłem sztucznego pola elektromagnetycznego jest każde urządzenie zasilane prądem elektrycznym, a więc zarówno sprzęty AGD i RTV będące w powszechnym użytku, jak i sieć energetyczna w budynkach, linie elektroenergetyczne, stacje radiowe, telewizyjne, łączności satelitarnej, radiolokacyjne, radionawigacyjne, radiokomunikacji ruchomej lądowej w tym telefonii komórkowej, a także urządzenia elektroenergetyczne służące do przesyłania energii elektrycznej (stacje transformatorowe - rozdzielcze i linie wysokiego napięcia).

W związku z zakładanym rozwojem gminy Bralin – wyznaczeniem nowych terenów głównie pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, usługową i produkcyjną nastąpi wzrost zaopatrzenia na energię elektryczną, co spowoduje konieczność budowy nowych sieci elektroenergetycznych oraz stacji transformatorowych. Ponadto na terenie gminy występują urządzenia emitujące promieniowanie: stacje antenowe telefonii komórkowej.

V.12. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Gmina Bralin jest w niewielkiej części pokryta obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, brak realizacji ustaleń projektowanego planu ogólnego mógłby nieść za sobą szereg konsekwencji, w tym w kontekście ochrony środowiska i porządkowania kierunków rozwoju przestrzennego.

Brak wdrożenia ustaleń planu ogólnego może skutkować:

- niewystarczającą ochroną przyrodniczą terenów cennych środowiskowo, zwłaszcza w kontekście ich ewentualnego wykorzystania pod lokalizację instalacji OZE – plan ogólny wprowadza ograniczenia lokalizacyjne w strefach otwartych (SO), które w przypadku jego braku nie miałyby umocowania planistycznego;
- niewystarczającym wsparciem dla rozwoju produkcji i usług na terenach mniej wrażliwych środowiskowo – plan ogólny poprzez aktualizację układu stref funkcjonalnych umożliwia racjonalne rozszerzenie stref gospodarczych (SP) tam, gdzie nie koliduje to z wartościami przyrodniczymi;
- brakiem możliwości aktualizacji polityki przestrzennej gminy w skali całego obszaru, zwłaszcza w kontekście zmieniających się potrzeb demograficznych i społecznych;
- brakiem narzędzia koordynującego i porządkującego rozwój przestrzenny, co w dłuższej perspektywie mogłoby utrudnić racjonalne prowadzenie polityki planistycznej, a także spowolnić procesy zmiany przeznaczenia gruntów w MPZP zgodnie z oczekiwaniami mieszkańców i inwestorów.

Brak realizacji ustaleń planu w przypadku części gminy Bralin, na terenie której nie obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego – w szczególności w zakresie uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy wyłącznie w granicach OUZ – może skutkować:

- zahamowaniem rozwoju przestrzennego gminy, zwłaszcza na terenach niewyznaczonych jako OUZ, co może generować presję na obchodzenie przepisów i działania nieformalne;
- pogorszeniem ładu przestrzennego, w wyniku braku narzędzi do kontrolowanego i zrównoważonego zagospodarowania terenów;
- ryzykiem nielegalnych przekształceń przestrzeni, np. realizacją inwestycji bez wymaganych decyzji, co może prowadzić do degradacji środowiska;

Z perspektywy środowiskowej brak wdrażania ustaleń planu ogólnego nie tylko ogranicza możliwości skutecznego planowania, ale także zwiększa ryzyko niekontrolowanych oddziaływań na przyrodę i przestrzeń.

VI. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

W granicach gminy Bralin występują **formy ochrony przyrody**, o których mowa w art. 6 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. [7] . Ich rozmieszczenie oraz opis przedstawia poniższy rysunek oraz tabela.

KOD	Forma ochrony	Nazwa	Data ustanowienia i tytuł aktu	Opis
PL.ZIPOP.1393. PP.3008022.884	pomnik przyrody	Antoni Stefan Tomasz Maksymilian Jan	1958-10-30 Orzeczenie Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z 20 maja 1958 r. o uznaniu obiektów za pomniki przyrody (Dz. Urz. WRN w Poznaniu z 30 października 1958 r. Nr 8, poz. 48)	Typ pomnika: wieloobiektowy Podtyp pomnika: grupa drzew Rodzaj twor: drzewo 1. Gatunek drzewa: Dąb szypułkowy - Quercus robur Wysokość [m]:30 Pierśnica [cm]: 120 Obwód [cm]: 377 2. Gatunek drzewa: Dąb szypułkowy - Quercus robur Wysokość [m]:30 Pierśnica [cm]:154 Obwód [cm]:484 3. Gatunek drzewa: Dąb szypułkowy - Quercus robur Wysokość [m]:30 Pierśnica [cm]:133 Obwód [cm]:418 4. Gatunek drzewa: Dąb szypułkowy - Quercus robur Wysokość [m]:27 Pierśnica [cm]:154 Obwód [cm]:484 5. Gatunek drzewa: Dąb szypułkowy - Quercus robur Wysokość [m]:25 Pierśnica [cm]:106

				Obwód [cm]:333 Położenie: Cztery dęby znajdują się na działce ewidencyjnej 2595/5, natomiast jeden na 255.
PL.ZIPOP.1393.PP. 3008022.10093	pomnik przyrody	Leszek	2015-11-06 Uchwała Nr XV/57/2015 Rady Gminy Bralin z dnia 15 października 2015 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2015 r. poz. 5976)	Typ pomnika: Jednoobiektowy Rodzaj twor: drzewo Gatunek drzewa: Dąb szypułkowy - Quercus robur Wysokość [m]:24 Pierśnica [cm]:176 Obwód [cm]:553 Opis pomnika: Dąb szypułkowy (Quercus robur) o nazwie Leszek, którego obwód pnia na wysokości 130 cm wynosi 552 cm, a wysokość ok. 24 m. Wiek drzewa określa się na około 375 lat. Położenie: Rośnie na działce o numerze ewidencyjnym 651/2, obręb Chojęcin
PL.ZIPOP.1393.PP. 3008022.10210	pomnik przyrody	Dęby na Dawidce	2018-02-15 Uchwała Nr LVIII/229/2018 Rady Gminy Bralin z dnia 31 stycznia 2018 r. w sprawie ustanowienia pomników	Typ pomnika: wieloobiektowy Podtyp pomnika: grupa drzew Rodzaj twor: drzewo 1. Gatunek drzewa: Dąb szypułkowy - Quercus robur Wysokość [m]:23 Pierśnica [cm]: 102 Obwód [cm]: 320 2. Gatunek drzewa: Dąb szypułkowy - Quercus robur Wysokość [m]:25 Pierśnica [cm]:96 Obwód [cm]:302 3. Gatunek drzewa: Dąb szypułkowy - Quercus robur Wysokość [m]:25 Pierśnica [cm]:104

			<i>przyrody pod nazwą "Dęby na Dawidce" (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2018 r. poz. 1144)</i>	<i>Obwód [cm]:327</i> <i>4. Gatunek drzewa: Dąb szypułkowy - Quercus robur</i> <i>Wysokość [m]: 24</i> <i>Pierśnica [cm]: 114</i> <i>Obwód [cm]: 358</i> Opis pomnika: Grupa czterech drzew, którym nadano nazwę „Dęby na Dawidce”. Położenie: Drzewa rosną na terenie działki o numerze ewidencyjnym 5189/33, obręb geodezyjny Bralin
--	--	--	---	---

(źródło: <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/>)

Rysunek 5. Formy ochrony przyrody na obszarze Gminy Bralin
(źródło: opracowanie własne)

Dla zapewnienia realizacji celów ochrony przyrody, plan ogólny gminy Bralin **uwzględnia występowanie form ochrony przyrody** poprzez odpowiednie wyznaczenie stref planistycznych.

W odniesieniu do terenów, na których zlokalizowane są pomniki przyrody:

- dla pięciu pomników wprowadzono strefę otwartą (SO) z zakazem zabudowy,
- pięć pomników przyrody zlokalizowanych jest w granicach pasów drogowych i zostało objętych strefą infrastrukturalną (SI),
- jeden pomnik znajduje się w strefie wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową wielorodzinną (SW), co nie wyklucza możliwości ich ochrony poprzez wprowadzenie odpowiednich ograniczeń i wymogów na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Uwzględnienie form ochrony przyrody w planie ogólnym zostało przeprowadzone w sposób kompleksowy i spójny z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz ładu przestrzennego, przy jednoczesnym uwzględnieniu celów ochrony środowiska. Przyjęte rozwiązania mają na celu zachowanie trwałości funkcji przyrodniczych i krajobrazowych na terenach objętych ochroną oraz ograniczenie presji inwestycyjnej na najcenniejsze przyrodniczo elementy przestrzeni gminy.

VII. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

W ramach sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko przeprowadzono analizę zgodności projektu planu ogólnego gminy Bralin z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym. Weryfikacji podlegało, czy przyjęte ustalenia przestrzenne są spójne z kierunkami działań określonymi w dokumentach strategicznych, w tym w szczególności:

EUROPEJSKI ZIELONY ŁAD

Europejski Zielony Ład to strategiczny dokument Unii Europejskiej przyjęty w grudniu 2019 roku, który wyznacza kierunek działań UE w zakresie ochrony klimatu i środowiska.

Strategia formułuje następujące cele o charakterze politycznym:

- neutralność klimatyczna,
- bezpieczeństwo energetyczne,
- gospodarka o obiegu zamkniętym,
- ochrona i odbudowa ekosystemów i bioróżnorodności,
- zrównoważona i inteligentna mobilność,
- zdrowy i przyjazny środowisku system żywnościowy,
- budowanie w sposób oszczędzający energię i zasoby.

AGENDA 2030

Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju przyjęta przez Organizację Narodów Zjednoczonych to program działań definiujący model zrównoważonego rozwoju na poziomie globalnym. Zgodnie z Agendą 2030 współczesny wysiłek modernizacyjny powinien koncentrować się na wyeliminowaniu ubóstwa we wszystkich jego przejawach, przy równoczesnej realizacji szeregu celów gospodarczych, społecznych i środowiskowych.

EUROPEJSKA KONWENCJA KRAJOBRAZOWA

Europejska Konwencja Krajobrazowa została sporządzona we Florencji 20 października 2000 r. Konwencja została ratyfikowana przez Polskę 27 września 2004 r., a weszła w życie 1 stycznia 2005 r. Celem Europejskiej Konwencji Krajobrazowej jest promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu oraz organizowanie współpracy europejskiej w tym zakresie, opartej na wymianie doświadczeń, specjalistów i tworzeniu dobrej praktyki krajobrazowej.

W ramach realizacji zapisów Konwencji, podejmowane są działania mające na celu m.in.:

- prawne uznanie krajobrazu jako istotnego komponentu otoczenia ludzi;
- ustanowienie procedur udziału społeczeństwa w procesach planowania i zarządzania krajobrazem;
- uwzględnianie kwestii krajobrazowych we wszelkich działaniach związanych z zarządzaniem przestrzenią.
-

STRATEGICZNY PLAN ADAPTACJI DLA SEKTORÓW I OBSZARÓW WRAŻLIWYCH NA ZMIANY KLIMATU DO ROKU 2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030, TZW. SPA2020.

To pierwszy dokument strategiczny, który bezpośrednio dotyczy kwestii adaptacji do zachodzących zmian klimatu. Głównym celem Planu jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmieniającego się klimatu. W dokumencie wskazano priorytetowe kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć do 2020 roku w najbardziej wrażliwych na zmiany klimatu obszarach, takich jak: gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczna, zdrowie, energetyka, budownictwo i gospodarka przestrzenna, obszary zurbanizowane, transport, obszary górskie i strefy wybrzeża.

Działania te, podejmowane zarówno przez podmioty publiczne, jak i prywatne, będą dokonywane poprzez realizację polityk, inwestycje w infrastrukturę oraz rozwój technologii. Obejmują one zarówno przedsięwzięcia techniczne, takie jak np. budowa niezbędnej infrastruktury przeciwpowodziowej i ochrony wybrzeża, jak i zmiany regulacji prawnych, np. w systemie planowania przestrzennego ograniczające możliwość zabudowy terenów zagrożonych powodzią.

"POLITYKA EKOLOGICZNA PAŃSTWA 2030 – STRATEGIA ROZWOJU W OBSZARZE ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ" – PEP2030.

PEP2030 jest najważniejszym dokumentem strategicznym w tym obszarze. Rolą PEP2030 jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski oraz wysokiej jakości życia dla wszystkich mieszkańców.

PEP2030 będzie stanowiła podstawę do inwestowania środków europejskich z perspektywy finansowej na lata 2021–2027. Strategia wspiera także realizację celów i zobowiązań Polski na szczeblu międzynarodowym, w tym na

poziomie unijnym oraz ONZ, szczególnie w kontekście celów polityki klimatyczno-energetycznej UE do 2030 oraz celów zrównoważonego rozwoju ujętych w Agendzie 2030.

KRAJOWY PLAN NA RZECZ ENERGII I KLIMATU NA LATA 2021-2030

KPEiK przedstawia założenia i cele oraz polityki i działania na rzecz realizacji 5 wymiarów unii energetycznej tj.

- bezpieczeństwa energetycznego,
- wewnętrznego rynku energii,
- efektywności energetycznej,
- obniżenia emisyjności oraz
- badań naukowych, innowacji i konkurencyjności.

Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030 wyznacza następujące cele klimatyczno-energetyczne na 2030 r.:

- -7% redukcji emisji gazów cieplarnianych w sektorach nieobjętych systemem ETS w porównaniu do poziomu w roku 2005,
- 21-23% udziału OZE w finalnym zużyciu energii brutto (cel 23% będzie możliwy do osiągnięcia w sytuacji przyznania Polsce dodatkowych środków unijnych, w tym przeznaczonych na sprawiedliwą transformację), uwzględniając:
- 14% udziału OZE w transporcie, o roczny wzrost udziału OZE w ciepłownictwie i chłodnictwie o 1,1 pkt. proc. średniorocznie,
- wzrost efektywności energetycznej o 23% w porównaniu z prognozami PRIMES2007,
- redukcję do 56-60% udziału węgla w produkcji energii elektrycznej.

Analiza planu ogólnego gminy Bralin, wykazała że uwzględnia on **cele powyższych dokumentów**, w szczególności:

- **ochronę zasobów przyrodniczych i bioróżnorodności** poprzez zachowanie i ochronę form ochrony przyrody oraz użytków rolnych i leśnych – ustalenie dużych obszarów strefy otwartej (SO),
- **rozwój technologii i przedsiębiorczości** poprzez wyznaczanie terenów pod rozwój działalności gospodarczych - ustalenie strefy usługowej (SU) i strefy gospodarczej (SP),
- **rozwój efektywności energetycznej** poprzez wskazanie terenów pod instalacje OZE – ustalenie strefy otwartej (SO) z wyznaczonym profilem dodatkowym – teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni wiatrowej oraz dopuszczenie OZE w innych strefach związanych z zabudową,
- **promowanie zrównoważonego rozwoju przestrzennego i przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy** poprzez ustalenie parametrów zabudowy oraz ograniczenie stref dopuszczających zabudowę mieszkaniową (SJ, SZ, SW),
- **wsparcie dla produkcji rolnej** poprzez wyznaczanie stref umożliwiających rozwój działalności rolniczej z zastosowaniem rozwiązań proekologicznych - ustalenie stref produkcji rolniczej (SR),
- **uwzględnienie uwarunkowań z zakresu infrastruktury społecznej, technicznej i transportowej** poprzez ustalenie stref usługowych (SU), stref infrastrukturalnych (SI) oraz stref komunikacyjnych (SK).

VIII. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO

W niniejszym rozdziale przedstawiono ocenę potencjalnych znaczących oddziaływań, jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji ustaleń planu ogólnego gminy Bralin, z uwzględnieniem różnorodnych form oddziaływań środowiskowych, takich jak: oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe, a także pozytywne i negatywne.

Ocena oddziaływania na środowisko została dokonana w odniesieniu do stref planistycznych wyznaczonych w planie ogólnym, stanowiących ramy polityki przestrzennej gminy. Ze względu na charakter dokumentu, który nie wskazuje konkretnych lokalizacji inwestycji ani szczegółowych parametrów technicznych, oddziaływania te mają charakter potencjalny i zależą od przyszłych ustaleń planów miejscowych oraz indywidualnych decyzji o warunkach zabudowy oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Biorąc powyższe pod uwagę, w prognozie oddziaływania na środowisko przedstawiono potencjalne oddziaływanie poszczególnych stref planistycznych na:

- cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta,
- ludzi,
- wody,
- powietrze i klimat,
- powierzchnię ziemi i krajobraz,
- zasoby naturalne,
- zabytki oraz dobra materialne.

VIII.1. ODDZIAŁYWANIE NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Obszar gminy Bralin nie jest położony w granicach specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000.

Z uwagi na powyższe nie przewiduje się wystąpienia oddziaływań na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000.

VIII.2. ODDZIAŁYWANIE NA RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ, ROŚLINY I ZWIERZĘTA

W ramach ustaleń planu ogólnego gminy Bralin przewidziano rozwój zabudowy głównie na terenach już przekształconych lub przewidzianych do zagospodarowania w obowiązujących dokumentach planistycznych. Zakłada się, że zmiany w strukturze przestrzennej gminy będą polegały przede wszystkim na uzupełnianiu luk w zabudowie oraz zagospodarowaniu terenów rezerwowych w granicach istniejących jednostek osadniczych. Z tego względu nie przewiduje się istotnego przekształcania środowiska naturalnego ani wyraźnej redukcji różnorodności biologicznej.

Oddziaływanie na komponent przyrodniczy może wynikać z przekształceń siedlisk w wyniku inwestycji lokalizowanych w nowych strefach usługowych i gospodarczych, prowadzących do ograniczenia powierzchni biologicznie czynnej oraz fragmentacji istniejących struktur środowiskowych. Jednakże plan ogólny określa minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej w strefach, co pozwala na częściowe ograniczenie presji inwestycyjnej.

W projekcie planu ogólnego zachowano i uwzględniono istniejące struktury środowiskowe – lasy, ciekі wodne, tereny zieleni naturalnej – które nadal będą pełnić istotne funkcje przyrodnicze, w tym jako siedliska oraz korytarze ekologiczne umożliwiające migrację fauny. Wyznaczenie stref otwartych (SO) i ograniczenie możliwości zabudowy na terenach o wysokiej wartości przyrodniczej działa korzystnie na zachowanie warunków bytowania wielu gatunków zwierząt i roślin.

Dodatkowo, w związku z dopuszczeniem w projekcie planu ogólnego lokalizacji instalacji odnawialnych źródeł energii, w tym elektrowni słonecznych oraz elektrowni wiatrowych, należy wskazać, że inwestycje te mogą oddziaływać na komponent przyrodniczy.

W przypadku elektrowni wiatrowych potencjalne oddziaływanie dotyczy przede wszystkim ptaków i nietoperzy i może obejmować ryzyko kolizji oraz płoszenia, a także lokalne zaburzenia funkcjonowania siedlisk i tras migracyjnych. W przypadku elektrowni fotowoltaicznych oddziaływanie może polegać na zajęciu powierzchni biologicznie czynnej oraz zmianie warunków siedliskowych.

Skala oddziaływania zależna będzie od lokalizacji inwestycji oraz zastosowanych rozwiązań minimalizujących. Szczegółowa ocena wpływu inwestycji odnawialnych źródeł energii na środowisko będzie przedmiotem analiz na etapie sporządzania planów miejscowych lub procedury oceny oddziaływania na środowisko.

Oddziaływania związane z realizacją planu ogólnego na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta mogą mieć charakter zarówno niekorzystny, jak i korzystny, w zależności od lokalizacji oraz sposobu realizacji inwestycji.

Ich charakterystyka przedstawia się następująco:

- **oddziaływania bezpośrednie** – możliwe w obrębie nowych terenów inwestycyjnych (np. utrata siedlisk, presja na istniejące układy przyrodnicze),
- **oddziaływania pośrednie** – związane z fragmentacją siedlisk,
- **oddziaływania wtórne** – np. wzrost barier migracyjnych, hałas komunikacyjny, sztuczne oświetlenie,
- **oddziaływania skumulowane** – mogą wystąpić w przypadku koncentracji inwestycji w sąsiedztwie istniejących form ochrony przyrody i korytarzy ekologicznych,
- **oddziaływania długoterminowe i stałe** – o charakterze negatywnym w przypadku przekształcania środowiska naturalnego pod zabudowę,
- **oddziaływania pozytywne** – wynikające z uporządkowania struktury przestrzennej i ograniczenia rozlewania się zabudowy na tereny niezainwestowane oraz z zachowania terenów zielonych pełniących funkcje siedliskowe i migracyjne.

VIII.3. ODDZIAŁYWANIE NA LUDZI

Oddziaływania na zdrowie i życie ludzi stają się istotne, gdy dochodzi do przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu, zanieczyszczeń powietrza czy emisji innych substancji szkodliwych dla zdrowia.

Z uwagi na ramowy charakter planu ogólnego gminy Bralin, który nie przesądza o konkretnych inwestycjach, lecz wyznacza jedynie strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy nie jest możliwa jednoznaczna ocena ryzyka dla zdrowia ludzi. Szczegółowa analiza oddziaływań nastąpi na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a w razie potrzeby decyzji środowiskowych.

Ustalenia planu ogólnego zakładają wyraźne rozgraniczenie funkcji terenów, co sprzyja minimalizowaniu konfliktów przestrzennych. Ponadto dla strefy gospodarczej (SP) i usługowej (SU) wprowadzono profil dodatkowy umożliwiający lokalizację zieleni urządzonej, zieleni naturalnej, lasów i wód, co stanowi potencjał dla przyszłego kształtowania pasów zieleni izolacyjnej. W planie przewidziano możliwość stosowania odnawialnych źródeł energii, co może ograniczyć negatywny wpływ na jakość powietrza.

W przypadku realizacji instalacji odnawialnych źródeł energii, w szczególności elektrowni wiatrowych, mogą wystąpić oddziaływania na ludzi związane z emisją hałasu oraz efektem migotania cienia. Skala tych oddziaływań uzależniona jest jednak od lokalizacji inwestycji oraz jej parametrów technicznych.

Przy zachowaniu wymagań wynikających z przepisów odrębnych, w tym w szczególności dotyczących minimalnych odległości od zabudowy mieszkaniowej oraz dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, nie przewiduje się wystąpienia ponadnormatywnych oddziaływań na zdrowie ludzi.

W przypadku instalacji fotowoltaicznych oddziaływanie na ludzi ma charakter ograniczony i związany głównie z zajęciem terenu oraz zmianą jego zagospodarowania, bez istotnego wpływu na zdrowie i życie mieszkańców.

Oddziaływania potencjalnie niekorzystne dla ludzi będą związane głównie z fazą realizacji inwestycji związanych z dodaniem stref umożliwiających zabudowę, w szczególności:

- wzrostem hałasu i zapylenia,
- emisją spalin z maszyn budowlanych,
- okresowym pogorszeniem bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- możliwymi uciążliwościami komunikacyjnymi w rejonach inwestycji.

Oddziaływania te będą miały charakter lokalny, bezpośredni, krótkoterminowy lub chwilowy, i wygasną po zakończeniu realizacji poszczególnych inwestycji.

Z drugiej strony, realizacja ustaleń planu ogólnego może generować pozytywne skutki społeczne, w szczególności:

- poprawę warunków życia w wyniku uporządkowania struktury przestrzennej,
- zwiększenie dostępności komunikacyjnej i bezpieczeństwa drogowego,
- lokalny rozwój gospodarczy, tworzenie miejsc pracy i wzrost atrakcyjności inwestycyjnej gminy.

Te pozytywne efekty będą miały charakter pośredni, długoterminowy i stały, przyczyniając się do poprawy jakości życia mieszkańców gminy Bralin.

Podsumowując, charakter oddziaływań na ludzi przedstawia się następująco:

- **oddziaływania bezpośrednie negatywne** – w fazie budowy - związane z hałasem, zapyleniem, czasowym pogorszeniem bezpieczeństwa oraz związane z funkcjonowaniem instalacji odnawialnych źródeł energii, w tym elektrowni wiatrowych (hałas, efekt migotania cienia), o charakterze lokalnym i możliwym do ograniczenia,
- **oddziaływania pośrednie pozytywne** – wynikające z uporządkowania przestrzeni i rozwoju funkcji gospodarczych,
- **oddziaływania chwilowe i krótkoterminowe** – negatywne w fazie realizacji inwestycji,
- **oddziaływania długoterminowe i stałe** – pozytywne, związane z poprawą jakości życia, estetyki przestrzeni i aktywizacją społeczno-gospodarczą.

VIII.4. ODDZIAŁYWANIE NA WODY

Ujęcia wody na terenie gminy zostały uwzględnione poprzez wyznaczenie strefy infrastrukturalnej (SI), co zapewnia ochronę funkcjonujących urządzeń i terenów ujęć wód przed zabudową i działalnością mogącą powodować zanieczyszczenie. W planie przyjęto zasadę ograniczenia rozwoju na terenach niezainwestowanych – lokalizując strefy z zabudową w sposób zwarty i w istniejących jednostkach osadniczych.

Ocenia się, że realizacja planu ogólnego nie spowoduje znaczących, trwałych negatywnych oddziaływań na wody. Mogą jednak wystąpić potencjalne oddziaływania, które przedstawiają się następująco:

Oddziaływania negatywne:

- bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe – możliwe w fazie realizacji inwestycji, szczególnie na terenach nieuzbrojonych w kanalizację, w postaci zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych (np. wycieki substancji ropopochodnych, ścieki budowlane),
- bezpośrednie i długoterminowe – mogące wystąpić w przypadku intensywnej działalności rolniczej z użyciem nawozów i środków ochrony roślin,
- pośrednie – wynikające z ograniczenia retencji spowodowanej wzrostem powierzchni uszczelnionych.

Oddziaływania pozytywne:

- pośrednie, długoterminowe i stałe – wynikające z:
 - zachowania i uwzględnienia w strukturze przestrzennej gminy obszarów biologicznie czynnych (strefy otwarte (SO) obejmujące tereny zieleni, lasy, ciekі wodne),
 - ograniczenia zabudowy na obszarach cennych hydrologicznie i retencyjnie,

Podsumowując:

- **oddziaływania bezpośrednie:** negatywne, lokalne, krótkoterminowe - w fazie budowy realizując wyznaczone w planie strefy z zainwestowaniem; pozytywne - w zakresie zagospodarowania i ochrony ujęć wody,
- **oddziaływania pośrednie:** pozytywne – wynikające z zachowania struktur retencyjnych i terenów zielonych,
- **oddziaływania wtórne:** mogą dotyczyć zmian lokalnego obiegu wód powierzchniowych w wyniku przekształceń gruntów,

- **oddziaływania skumulowane:** potencjalne – w przypadku koncentracji inwestycji bez rozbudowy infrastruktury wodno-kanalizacyjnej,
- **oddziaływania długoterminowe i stałe:** pozytywne – przy właściwej realizacji potencjalnych inwestycji,
- **oddziaływania chwilowe i krótkoterminowe:** negatywne – głównie w fazie realizacyjnej potencjalnych inwestycji.

Łącznie ustalenia planu ogólnego wspierają racjonalne gospodarowanie przestrzenią w sposób sprzyjający ochronie zasobów wodnych, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

VIII.5. ODDZIAŁYWANIE NA POWIETRZE I KLIMAT

Realizacja ustaleń planu ogólnego gminy Bralin może wiązać się z oddziaływaniem na jakość powietrza atmosferycznego oraz lokalny klimat, szczególnie w kontekście nowych terenów inwestycyjnych przewidzianych w strefach z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej, usługowej i gospodarczej.

Potencjalne negatywne oddziaływania mogą wynikać z:

- emisji zanieczyszczeń powietrza związanych z indywidualnymi systemami grzewczymi, szczególnie przy wykorzystaniu paliw stałych (tzw. niska emisja),
- wzrostu emisji komunikacyjnych – zarówno z istniejącej, jak i nowo realizowanej infrastruktury drogowej,
- emisji pyłów i spalin w trakcie prac budowlanych oraz transportu materiałów,
- oddziaływań odorowych z działalności rolniczej (szczególnie w strefach SO).

Wymienione oddziaływania będą miały charakter:

- bezpośredni, długoterminowy i stały – w zakresie emisji z budynków i transportu drogowego,
- bezpośredni, krótkoterminowy i chwilowy – w fazie realizacji inwestycji (pylenie, spaliny ze sprzętu, emisja z transportu),
- lokalny i okresowy – w przypadku emisji odorów związanych z nawożeniem gruntów rolnych,
- pośredni i skumulowany – w przypadku koncentracji inwestycji w sąsiedztwie głównych szlaków komunikacyjnych.

Z drugiej strony, plan ogólny zawiera szereg rozwiązań ograniczających presję na jakość powietrza i klimat:

- pozytywne oddziaływania pośrednie, długoterminowe i stałe będą wynikać z zachowania struktur biologicznie czynnych (strefy SO, SN) oraz wyznaczenia minimalnych udziałów powierzchni biologicznie czynnej w strefach z zabudową, co korzystnie wpływa na mikroklimat,
- dopuszczenie możliwości lokalizacji odnawialnych źródeł energii (OZE), w tym elektrowni wiatrowych i instalacji fotowoltaicznych, co ograniczy zależność od źródeł wysokoemisyjnych i wpisuje się w cele klimatyczne oraz politykę poprawy jakości powietrza; eksploatacja tych instalacji nie powoduje emisji zanieczyszczeń do powietrza, a ich oddziaływanie ogranicza się głównie do etapu realizacji inwestycji.

Podsumowując, oddziaływania na powietrze i klimat związane z realizacją ustaleń planu ogólnego mają zróżnicowany charakter:

- **oddziaływania bezpośrednie: negatywne** – emisje w fazie realizacji i użytkowania, **pozytywne** – poprawa mikroklimatu przez ochronę terenów stanowiących powierzchnie biologicznie czynne,

- **oddziaływania pośrednie: pozytywne** – dzięki możliwości lokalizacji OZE i zachowaniu naturalnych struktur środowiskowych,
- **oddziaływania krótkoterminowe i chwilowe: negatywne** – w fazie budowy,
- **oddziaływania długoterminowe i stałe: pozytywne** – poprzez wspieranie niskoemisyjnych źródeł energii.

VIII.6. ODDZIAŁYWANIE NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI I KRAJOBRAZ

Obszary przewidziane pod rozwój w planie ogólnym gminy Bralin obejmują tereny już przekształcone antropogenicznie, o dostosowanej rzeźbie terenu, na których funkcjonuje istniejące zainwestowanie oraz obszary już przeznaczone pod zainwestowanie. Mimo to, realizacja ustaleń planu ogólnego może prowadzić do częściowych przekształceń powierzchni ziemi – szczególnie w przypadku lokalizacji inwestycji na terenach dotychczas niezabudowanych.

Potencjalne zmiany obejmować będą:

- przekształcenia rzeźby terenu wynikające z konieczności jego adaptacji do potrzeb inwestycyjnych,
- naruszenie pokrywy glebowej w trakcie prowadzenia prac budowlanych i robót ziemnych,
- lokalne zmiany związane z budową infrastruktury technicznej i drogowej (np. wyłączenie gruntów z użytkowania rolniczego).

Oddziaływania negatywne będą miały charakter:

- bezpośredni, krótkoterminowy – szczególnie na etapie realizacji inwestycji (prace ziemne, składowanie materiałów, wzmożony ruch pojazdów),
- lokalny – ograniczony do miejsc prowadzenia robót.

Dodatkowe zagrożenia mogą wiązać się z budową infrastruktury technicznej, w szczególności sieci podziemnych, które wymagają zdjęcia wierzchniej warstwy gleby. Wymaga to działań odtworzeniowych po zakończeniu prac, w celu zachowania wartości przyrodniczych i rolniczych gleb.

W planie ogólnym uwzględniono konieczność ochrony gleb wysokich klas bonitacyjnych. W większości przypadków tereny o najwyższej przydatności rolniczej zostały uwzględnione w ramach strefy otwartej (SO), co umożliwia zachowanie ich jako tereny użytkowane rolniczo i wpisuje się w cele ochrony zasobów glebowych i przeciwdziałania ich trwałej degradacji.

W zakresie krajobrazu, realizacja nowych inwestycji może w ograniczonym zakresie zmienić charakter przestrzeni – dotyczy to zwłaszcza wprowadzenia zabudowy na terenach otwartych, zielonych czy rolnych. Jednak dzięki zachowaniu historycznego układu osadniczego, uwzględnieniu ochrony krajobrazu kulturowego oraz uzupełnianiu zabudowy zgodnie z zasadami ładu przestrzennego, wpływ ten może być neutralny lub pozytywny.

Plan ogólny wspiera zachowanie i ekspozycję istniejących wartości krajobrazowych, w tym układu ruralistycznego wsi oraz krajobrazu rolniczego i naturalnego.

Dodatkowo, w związku z dopuszczeniem lokalizacji instalacji odnawialnych źródeł energii, w tym elektrowni wiatrowych oraz instalacji fotowoltaicznych, należy wskazać, że mogą one wpływać na krajobraz oraz lokalne przekształcenia powierzchni ziemi.

W przypadku elektrowni wiatrowych oddziaływanie na krajobraz polega przede wszystkim na wprowadzeniu elementów o znacznej wysokości, stanowiących dominanty przestrzenne, które mogą wpływać na percepcję krajobrazu, w szczególności na terenach otwartych o charakterze rolniczym.

Instalacje fotowoltaiczne mogą powodować lokalne zmiany w sposobie użytkowania terenu oraz jego wizualnym odbiorze, jednak ich oddziaływanie ma charakter bardziej ograniczony i zależy od skali inwestycji oraz zastosowanych rozwiązań przestrzennych.

Oddziaływanie na powierzchnię ziemi w przypadku instalacji OZE ma charakter lokalny i związany jest głównie z etapem realizacji inwestycji, obejmującym wykonanie fundamentów oraz infrastruktury towarzyszącej.

Na etapie planu ogólnego, ze względu na brak szczegółowego określenia lokalizacji inwestycji, nie przewiduje się znaczącego negatywnego wpływu na krajobraz, przy założeniu uwzględnienia zasad ładu przestrzennego oraz właściwego kształtowania zagospodarowania terenu na dalszych etapach planowania.

Podsumowując, charakter oddziaływań kształtuje się następująco:

- **oddziaływania bezpośrednie: negatywne** – przekształcenia powierzchni ziemi na etapie budowy; **pozytywne** – ochrona i wzmacnianie wartości krajobrazowych,
- **oddziaływania pośrednie: negatywne** – możliwe pogorszenie estetyki przestrzeni w wyniku niekontrolowanego rozwoju; **pozytywne** – uporządkowanie układów przestrzennych ograniczając zabudowę,
- **oddziaływania wtórne:** możliwe w przypadku pogorszenia jakości gleb wskutek zaniedbań w rekultywacji terenów po realizacji inwestycji,
- **oddziaływania krótkoterminowe i chwilowe: negatywne** – na etapie robót budowlanych,
- **oddziaływania długoterminowe i stałe: pozytywne** – związane z uporządkowaniem przestrzeni, ochroną wartości kulturowych i krajobrazowych oraz ograniczeniem rozpraszania zabudowy.

VIII.7. ODDZIAŁYWANIE NA ZASOBY NATURALNE

Na terenie gminy Bralin występują udokumentowane złoża piasków i żwirów, które stanowią istotny element zasobów naturalnych objętych ochroną planistyczną. Zgodnie z art. 13b *ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* [1], plan ogólny uwzględnia lokalizację złóż.

Udokumentowane złoża kopalin zostały uwzględnione w planie ogólnym poprzez wyznaczenie strefy górnictwa (SG) dla terenów na których prowadzona jest eksploatacja lub planuje się jej prowadzenie w najbliższym czasie, co pozwala zachować możliwość prowadzenia działalności wydobywczej.

Z perspektywy środowiskowej, realizacja planu ogólnego nie będzie powodować negatywnego wpływu na złoża – przeciwnie, działania planistyczne mają charakter ochronny i zapobiegawczy, minimalizując ryzyko ich kolizji z zabudową.

Charakterystyka oddziaływań przedstawia się następująco:

- **oddziaływania bezpośrednie pozytywne** – wynikające z objęcia złóż strefą górnictwa (SG), a tym samym zapewnienia ich ochrony,

- **oddziaływania pośrednie pozytywne** – związane z wykluczeniem funkcji kolidujących z eksploatacją surowców,
- **oddziaływania długoterminowe i stałe pozytywne** – wynikające z utrzymania dostępności złóż dla potencjalnego zagospodarowania zgodnego z polityką surowcową państwa.

VIII.8. ODDZIAŁYWANIE NA ZABYTKI ORAZ DOBRA MATERIALNE

Na terenie gminy Bralin znajduje się szereg zabytków nieruchomych objętych formami ochrony, zarówno poprzez wpis do rejestru zabytków, jak i ujęcie w wojewódzkiej oraz gminnej ewidencji zabytków.

W planie ogólnym uwzględniono ich lokalizację oraz znaczenie dla krajobrazu kulturowego, poprzez odpowiednie ukształtowanie stref oraz wprowadzenie narzędzi ochrony.

Ochrona dziedzictwa kulturowego została zapewniona poprzez:

- wprowadzenie odpowiednich stref planistycznych na terenach objętych ochroną konserwatorską, w szczególności stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ) oraz zagrodową (SZ) w obrębie historycznych układów ruralistycznych i zabytkowych zespołów wiejskich, jako forma ochrony ich struktury i funkcji,
- lokowanie obiektów zabytkowych w ramach odpowiednich stref planistycznych, dostosowując funkcje do charakteru obiektów chronionych, w tym poprzez wyznaczenie strefy usługowej (SU) z wykluczeniem: elektrowni słonecznych oraz składów i magazynów z profilu dodatkowego dla zabytkowych kościołów,
- przeznaczenie zabytkowych parków jako strefy zieleni i rekreacji (SN) oraz stref otwartych (SO), zapewniając ochronę krajobrazu kulturowego,
- wprowadzenie ograniczeń w zakresie wysokości zabudowy i intensywności użytkowania terenów w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów chronionych,
- ochronę osi widokowych oraz historycznych relacji przestrzennych, których ekspozycja krajobrazowa ma istotne znaczenie kulturowe, poprzez wyznaczenie stref otwartych bez profilu dodatkowego w szczególności w przypadku terenu wokół Sanktuarium Maryjnego "Na Pólku" pod Bralinem.

Dzięki tym rozwiązaniom plan ogólny sprzyja zachowaniu i ekspozycji dziedzictwa kulturowego, a także umożliwia jego wykorzystanie w celach edukacyjnych, społecznych i turystycznych.

Charakterystyka oddziaływań przedstawia się następująco:

- **oddziaływania bezpośrednie pozytywne** – wynikające z ochrony funkcjonalno-przestrzennej zabytków i ich otoczenia,
- **oddziaływania pośrednie pozytywne** – wspierające możliwości adaptacji i wykorzystania obiektów zabytkowych dla potrzeb kultury, rekreacji i usług publicznych,
- **oddziaływania długoterminowe i stałe pozytywne** – związane z trwałym zachowaniem i ekspozycją walorów kulturowych gminy.

VIII.9. PODSUMOWANIE

W celu przejrzystego przedstawienia wyników oceny oddziaływania ustaleń planu ogólnego gminy Bralin na środowisko dokonano kategoryzacji stref planistycznych według potencjalnych uciążliwości i zagrożeń środowiskowych, jakie mogą wystąpić w związku z ich realizacją.

Dla każdej kategorii przeprowadzono ocenę według następujących kryteriów:

- charakter oddziaływania,
- zasięg oddziaływania,
- intensywność przekształceń,
- bezpośredniość oddziaływania,
- okres trwania oddziaływania,
- częstotliwość oddziaływania.

OBSZARY O KORZYSTNYM ODDZIAŁYWANIU (BRAK UCIAŻLIWOŚCI DLA ŚRODOWISKA):

➤ SN – STREFA ZIELENI I REKREACJI

- charakter oddziaływania – pozytywny,
- zasięg oddziaływania - lokalny i ponadlokalny,
- intensywność przekształceń – nieistotna,
- bezpośredniość oddziaływania - bezpośrednio i pośrednie,
- okres trwania oddziaływania - długoterminowe,
- częstotliwości oddziaływania - stałe i okresowe.

OBSZARY O NIEZNACZNYM ODDZIAŁYWANIU (NIEZNACZNE UCIAŻLIWOŚCI DLA ŚRODOWISKA):

➤ SO – STREFA OTWARTA

- charakter oddziaływania – nieznaczne,
- zasięg oddziaływania – miejscowy,
- intensywność przekształceń – nieznaczna,
- bezpośredniość oddziaływania – bezpośrednio,
- okres trwania oddziaływania - długoterminowe,
- częstotliwości oddziaływania - stałe i okresowe.

OBSZARY O UMIARKOWANYM ODDZIAŁYWANIU (UCIAŻLIWOŚCI DLA ŚRODOWISKA):

- SW – STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ WIELORODZINNĄ
- SJ – STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ MIESZKANIOWĄ JEDNORODZINNĄ
- SZ – STREFA WIELOFUNKCYJNA Z ZABUDOWĄ ZAGRODOWĄ
- SU – STREFA USŁUGOWA
- SR – STREFA PRODUKCJI ROLNICZEJ
- SI – STREFA INFRASTRUKTURALNA
- SC – STREFA CMENTARZY

- charakter oddziaływania - potencjalnie negatywny i bez znaczenia,
- zasięg oddziaływania – miejscowy,
- intensywność przekształceń – zauważalna,
- bezpośredniość oddziaływania - bezpośrednie i skumulowane,
- okres trwania oddziaływania - długoterminowe,
- częstotliwości oddziaływania - stałe i okresowe.

OBSZARY O ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIU (UCIĄŻLIWOŚCI I ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA):

- SP – STREFA GOSPODARCZA
- SG – STREFA GÓRNICTWA
- SK – STREFA KOMUNIKACYJNA
 - charakter oddziaływania - potencjalnie negatywny,
 - zasięg oddziaływania – miejscowy i lokalny,
 - intensywność przekształceń – duża,
 - bezpośredniość oddziaływania - bezpośrednie i pośrednie,
 - okres trwania oddziaływania - długoterminowe,
 - częstotliwości oddziaływania - stałe i okresowe.

IX. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Plan ogólny gminy stanowi dokument o charakterze strategicznym, określający ramy polityki przestrzennej oraz zasady zagospodarowania przestrzennego, które będą uszczegóławiane na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy.

W związku z tym realizacja jego ustaleń nie wiąże się bezpośrednio z powstawaniem konkretnych przedsięwzięć, jednak wyznacza kierunki rozwoju przestrzennego, które mogą w dalszej perspektywie skutkować oddziaływaniami na środowisko.

Realizacja ustaleń planu ogólnego nie powinna powodować znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko, niemniej na etapie realizacji inwestycji wynikających z dokumentów wykonawczych mogą wystąpić wpływy, takie jak: przekształcenie powierzchni ziemi, emisja hałasu, okresowe pylenie czy ingerencja w roślinność.

W celu ograniczenia potencjalnych oddziaływań wskazuje się działania zapobiegawcze, minimalizujące oraz – w razie potrzeby – kompensacyjne, które powinny być uwzględniane na dalszych etapach procesu inwestycyjnego.

Zalecenia formalno-prawne:

- przestrzeganie przepisów ustawy o ochronie przyrody, ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie ,

- przeprowadzenie screeningu i uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w przypadku przedsięwzięć mogących znacząco i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko,
- uwzględnianie wymogów wynikających z przepisów odrębnych oraz uzgodnień właściwych organów.

Zalecenia planistyczno-przestrzenne:

- lokalizowanie nowej zabudowy w granicach wyznaczonych stref planistycznych,
- utrzymanie minimalnych wskaźników powierzchni biologicznie czynnej oraz maksymalnych wskaźników powierzchni zabudowy,
- uwzględnianie powiązań przyrodniczych,
- oszczędne korzystanie z terenu w trakcie przygotowywania i realizacji inwestycji oraz ochrony gleby, zieleni, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych (zgodnie z art. 75 ust. 2. Ustawy Prawo ochrony środowiska, wykorzystywanie i przekształcanie elementów przyrodniczych przy prowadzeniu prac budowlanych dopuszcza się wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją inwestycji),

Zalecenia techniczno-technologiczne:

- stosowanie najlepszych dostępnych technik w procesach budowlanych i eksploatacyjnych,
- ograniczenie powierzchni uszczelnionych, stosowanie nawierzchni przepuszczalnych, zbiorników retencyjnych i rozwiązań zwiększających retencję,
- właściwe postępowanie z odpadami i materiałami eksploatacyjnymi, zabezpieczenie terenu budowy przed przenikaniem zanieczyszczeń do wód i gleby,
- prowadzenie robót ziemnych w sposób ograniczający zasięg przekształceń powierzchni ziemi,
- ochrona warstwy urodzajnej gleby i jej ponowne wykorzystanie w rekultywacji terenów,
- stosowanie paliw ekologicznych i urządzeń niskoemisyjnych.

Zalecenia w zakresie różnorodności biologicznej, roślin, zwierząt i korytarzy ekologicznych:

Zidentyfikowane potencjalne negatywne oddziaływania dotyczą głównie okresowych zaburzeń siedlisk, wycinki drzew, hałasu i czasowego ograniczenia drożności korytarzy migracyjnych.

Dla ich minimalizacji zaleca się:

- stosowanie się do zakazów wymienionych w rozporządzeniu w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, m.in.: zakazu niszczenia, usuwania lub uszkodzenia gniazd, zimowisk lub innych schronień oraz zakazu niszczenia siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania,
- przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej pod kątem występowania chronionych gatunków zwierząt w tym ptaków i nietoperzy, na drzewach i krzewach, które przewidziane będą do wycinki – przed podjęciem prac,
- dostosowanie terminu i sposobu wykonania prac do okresów lęgowych, rozrodczych i hibernacji, a w przypadku naruszenia zakazów obowiązujących w stosunku do gatunków objętych ochroną, uzyskanie

zezwolenia na odstępstwa od obowiązujących zakazów od właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska lub Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska,

- unikanie przerywania korytarzy migracyjnych, w szczególności korytarza ekologicznego „Wzniesienia południowej Wielkopolski” (KPdC-16B); w razie potrzeby – zastosowanie rozwiązań zapewniających drożność (przepusty, przejścia dla zwierząt, utrzymanie szpalerów drzew i zadrzewień),
- ograniczenie do niezbędnego minimum powierzchni zajętej przez budowę,
- stosowanie kompensacji przyrodniczej w przypadku nieuniknionej utraty siedlisk (np. nowe nasadzenia drzew, budki lęgowe, przeniesienie roślin chronionych pod nadzorem specjalisty),
- rekultywacja terenów po zakończeniu prac oraz odtworzenie zieleni rodzimej,
- w przypadku wprowadzenia nowych nasadzeń drzew lub krzewów, należy mieć na uwadze, że wprowadzanie do środowiska przyrodniczego i przemieszczanie w nim gatunków obcych, jest, co do zasady zakazane oraz że każdy gatunek obcy może w przyszłości stać się gatunkiem zagrażającym rodzimej bioróżnorodności; w odniesieniu do drzew status inwazyjnych zyskały w ostatnich dziesięcioleciach np. jesion pensylwański, dąb czerwony, a regionalnie i lokalnie także bożodrzew gruczołowaty, wiązowiec zachodni czy orzech włoski.

Zalecenia w zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych:

- stosowanie technologii ograniczających spływ zanieczyszczeń do wód,
- odprowadzanie i oczyszczanie ścieków zgodnie z obowiązującymi normami,
- unikanie lokalizacji obiektów mogących powodować zanieczyszczenie wód w bezpośrednim sąsiedztwie cieków,
- stosowanie rozwiązań retencyjnych i infiltracyjnych w ramach gospodarowania wodami opadowymi,
- zapewnienie odpowiednich zabezpieczeń zbiorników na paliwa i oleje,
- prowadzenie robót z zachowaniem zasad ochrony wód podziemnych.

Zalecenia w zakresie ochrony powietrza, klimatu i akustyki:

- prowadzenie prac w porach dziennych i z użyciem sprzętu o ograniczonej emisji hałasu,
- stosowanie zieleni izolacyjnej wzdłuż dróg i granic terenów inwestycyjnych,
- stosowanie urządzeń grzewczych opartych na paliwach niskoemisyjnych lub odnawialnych źródłach energii,
- dbałość o sprawność techniczną maszyn budowlanych i pojazdów,
- unikanie spalania odpadów i biomasy niskiej jakości.

Zalecenia krajobrazowe:

- dostosowanie formy zabudowy do lokalnego krajobrazu,
- ochrona walorów krajobrazowych i przestrzennych gminy,
- unikanie wprowadzania elementów dysharmonijnych.

Zalecenia zdrowotne i społeczne:

- prowadzenie konsultacji i działań informacyjnych w zakresie planowanych inwestycji,
- zachowanie odpowiednich odległości między zabudową mieszkaniową a potencjalnymi źródłami hałasu i emisji,
- kształtowanie przestrzeni publicznych i zieleni poprawiających jakość życia mieszkańców,
- ograniczanie emisji uciążliwości w czasie budowy poprzez stosowanie dobrych praktyk wykonawczych.

Zalecenia dla odnawialnych źródeł energii (OZE):

W przypadku realizacji inwestycji związanych z odnawialnymi źródłami energii, w szczególności elektrowni wiatrowych oraz instalacji fotowoltaicznych, zaleca się:

- lokalizowanie instalacji z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczych oraz unikanie obszarów cennych przyrodniczo, w tym terenów stanowiących siedliska gatunków chronionych oraz powiązania ekologiczne,
- przeprowadzenie szczegółowych inwentaryzacji przyrodniczych przed realizacją inwestycji, w szczególności w zakresie występowania ptaków i nietoperzy,
- dostosowanie lokalizacji, parametrów oraz sposobu funkcjonowania instalacji do wyników analiz środowiskowych,
- stosowanie rozwiązań ograniczających ryzyko kolizji ptaków i nietoperzy z turbinami wiatrowymi,
- projektowanie inwestycji w sposób zapewniający dotrzymanie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku oraz zachowanie wymaganych odległości od zabudowy mieszkaniowej,
- ograniczenie przekształceń powierzchni ziemi do niezbędnego minimum oraz prowadzenie działań rekultywacyjnych po zakończeniu prac,
- stosowanie rozwiązań minimalizujących wpływ inwestycji na krajobraz, w szczególności poprzez odpowiednie rozmieszczenie instalacji w przestrzeni.

Podsumowanie:

Wszystkie opisane rozwiązania mają na celu zminimalizowanie ryzyka negatywnych oddziaływań na elementy środowiska oraz zachowanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych obszaru gminy Bralin.

Ustalenia planu nie przewidują lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, ani bezpośrednio na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000, gdyż przedmiotowe obszary nie występują na terenie gminy Bralin ani na terenach bezpośrednio z nią graniczących.

W związku z tym nie ma konieczności określania szczególnych działań kompensacyjnych – wystarczające są środki zapobiegawcze i ograniczające, ujęte w niniejszym rozdziale.

X. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE

Na etapie opracowywania projektu planu ogólnego gminy Bralin przeprowadzono analizę wariantów zagospodarowania przestrzennego dla wybranych obszarów objętych planem. W szczególności rozważano alternatywne rozwiązania w zakresie:

- lokalizacji stref usługowych i gospodarczych,
- przeznaczenia terenów pod działalność rolniczą,
- wskazania obszarów dla potencjalnej lokalizacji odnawialnych źródeł energii (OZE).

Analizowano również różne warianty kształtowania parametrów urbanistycznych – w tym relacje między powierzchnią zabudowaną a biologicznie czynną – oraz ich wpływ na strukturę przestrzenną, możliwości inwestycyjne i jakość środowiska.

Wybór ostatecznych rozwiązań projektowych poprzedzony był oceną ich potencjalnych skutków środowiskowych, w tym wpływu na istniejące formy ochrony przyrody, zasoby naturalne, walory krajobrazowe oraz uwarunkowania społeczne i gospodarcze.

Zaproponowane w projekcie planu ogólnego rozwiązania uznano za najbardziej adekwatne z punktu widzenia równoważenia potrzeb rozwojowych gminy z koniecznością zachowania ładu przestrzennego oraz ochrony środowiska. Alternatywne warianty – w szczególności te zakładające intensyfikację zabudowy na obszarach cennych przyrodniczo – zostały odrzucone jako niezgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju.

XI. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Celem sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko było sprawdzenie, jak planowane zmiany w przestrzeni gminy Bralin mogą wpływać na środowisko naturalne – w tym na przyrodę, krajobraz, wodę, powietrze oraz jakość życia mieszkańców.

Prognoza dotyczy **projektu planu ogólnego gminy**, który określa, jak w przyszłości będą wykorzystywane różne tereny w gminie – gdzie może powstać zabudowa mieszkaniowa, gospodarcza, usługowa, a gdzie powinny pozostać pola, lasy lub tereny zieleni. Dokument ten nie wskazuje jeszcze konkretnych inwestycji, ale tworzy ogólne ramy ich lokalizacji.

W planie ogólnym wzięto pod uwagę zarówno uwarunkowania lokalne (np. istniejąca zabudowa, tereny chronione), jak i dokumenty nadrzędne – w tym strategię rozwoju gminy, plany wojewódzkie i przepisy ochrony przyrody. Uwzględniono również informacje z dokumentów branżowych (np. dotyczących wód, krajobrazu czy górnictwa).

Wnioski z prognozy są następujące:

- **Większość nowych terenów inwestycyjnych została zaplanowana w miejscach już częściowo zagospodarowanych lub przeznaczonych w obowiązujących planach miejscowych pod konkretne zainwestowanie.** Dzięki temu ograniczono ingerencję w środowisko i zmniejszono ryzyko jego degradacji.
- Na obszarze gminy **nie występują tereny objęte siecią Natura 2000**, a więc plan nie będzie wpływać bezpośrednio na te szczególnie chronione miejsca.
- **Zadbano o ochronę przyrody** – w planie zachowano lasy, tereny zieleni, rzeki i tereny cenne krajobrazowo. Wprowadzono też ograniczenia zabudowy w ich sąsiedztwie.
- **Zaproponowano różne przeznaczenia terenów**, m.in. pod usługi, produkcję, rolnictwo czy rekreację, ale z zachowaniem zasady zrównoważonego rozwoju.
- Plan wskazuje obszary, na których możliwe będzie wykorzystanie **odnawialnych źródeł energii**, np. elektrowni słonecznych i wiatrowych, co ma pozytywny wpływ na jakość powietrza.
- Ewentualne negatywne skutki dla środowiska – np. hałas, pył, zanieczyszczenia – mogą pojawić się lokalnie, na etapie realizacji inwestycji, i będą mieć charakter tymczasowy.

Podsumowując – projekt planu ogólnego gminy Bralin został przygotowany z dbałością o środowisko, zgodnie z przepisami prawa oraz zasadą zrównoważonego rozwoju. Realizacja ustaleń planu nie powinna powodować poważnych zagrożeń dla środowiska naturalnego ani dla zdrowia ludzi.

- [1] Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz.1130 ze zm.),
- [2] Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2024 r., poz. 1292),
- [3] Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 54 ze zm.),
- [4] Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2024 poz. 1112 ze zm.);
- [5] Ustawa z dnia 16 kwietnia 2024 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz.1478 ze zm.),
- [6] Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz.1087 ze zm.).

OŚWIADCZENIE AUTORA

Niniejszym oświadczam, że jako autor PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO GMINY BRALIN, spełniam wymagania wprowadzone art. 74a ust. 2 pkt 2) Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.)

Jednocześnie oświadczam, że jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Patrycja Graba

